

Fənn : 1905Y İqtisadiyyat-1

1 Birləşmək – bu:

- ☒ şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- ☐ inhisarçı danışıqı
- ☐ bir firma tərəfindən digərinin alınması
- ☐ firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- ☐ məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi

2 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- ☐ şaquli birləşmə
- ☐ konqlomerat
- ☒ üfüqi birləşmə
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ diversifikasiya

3 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- ☒ şaquli birləşmə
- ☐ konqlomerat
- ☐ üfüqi birləşmə
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ diversifikasiya

4 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- ☐ mənfəət
- ☐ fiziki aşınma
- ☐ mənəvi aşınma
- ☐ orta istehsal xərcləri
- ☒ amortizasiya

5 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- ☐ kapitalın alınmasına çəkilən xərclər
- ☐ ictimai fondlara ödəmələr
- ☐ əməyin ödənilməsi xərcləri
- ☐ əsaslı tikinti xərcləri
- ☒ avadanlığın alınması xərcləri

6 İnvestisiya resursları bunlardır:

- ☒ istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- ☐ maliyyə və insan resurslarının məcmusu
- ☐ investisiya şirkətlərinin vəsaiti
- ☐ müəssisənin nizamnamə kapitalı
- ☐ təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar

7 İnvestisiya – bu:

- ☐ istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- ☐ məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər
- ☒ əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
- ☐ kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri
- ☐ istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri

8 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- ☐ amortizasiya
- ☐ maliyyələşmə
- ☐ investisiya
- ☐ avans edilmə
- ☒ diskontlaşdırma

9 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edir:

- ☐ əsas kapitalı
- ☐ amortizasiya fondu
- ☐ iqtisadi mənfəət
- ☒ qiymətli kağızları
- ☐ dövriyyə kapitalı

10 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə
- ☐ firmann menecer nəzəriyyəsi
- ☒ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ həcməin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

11 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- ☒ üfüqi integrasiya
- ☐ daxili artım
- ☐ şaquli integrasiya
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ diversifikasiya

12 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☒ əsas kapital
- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ investisiya kapitalı
- ☐ maliyyə kapitalı

13 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☒ dövriyyə kapitalı
- ☐ əsas kapitalı
- ☐ investisiya kapitalı

☐ maliyyə kapitalı

14 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ davranış nəzəriyyəsi
- ☐ artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ yuxarıdakıların heç biri
- ☒ ənənəvi nəzəriyyə

15 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- ☒ İri firma tərəfindən udulması
- ☐ rəqabət
- ☐ qovuşma
- ☐ diversifikasiya
- ☐ əksmərkəzləşdirmə

16 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- ☐ Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- ☐ Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər
- ☒ Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışa çıxarılmır
- ☐ Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- ☐ Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur

17 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- ☐ sahibkarlıq
- ☐ menecment
- ☐ kommersiya
- ☒ biznes
- ☐ marketinq

18 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- ☐ sahibkarlıq
- ☐ menecment
- ☒ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ marketinq

19 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- ☐ kapitalın dövrəni
- ☐ amortizasiya
- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☒ investisiya
- ☐ diskontlaşdırma

20 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- ☐ kəmiyyətindən
- ☐ buraxılan məhsulun çeşidindən

- ☐ kapital qoyuluşu sahəsindən
- ☐ rəqabətin növündən
- ☒ kapital üzərində mülkiyyətin formasından

21 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- ☐ ənənəvi
- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ menecer
- ☐ bütün sadalananlar mövcuddur
- ☒ məqsədlərin maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

22 Mənfəətin maksimumlaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ firmanın menecer nəzəriyyəsi
- ☒ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə

23 Satışdan gəlirin maksimumlaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☒ firmanın menecer nəzəriyyəsi
- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ firmanın davranış nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri

24 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- ☐ ənənəvi nəzəriyyə
- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☒ davranış nəzəriyyəsi

25 Kapital ünsürlərinin artması hesabına istehsalın həcmə artırılması nə adlanır?

- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☒ investisiya
- ☐ diskontlaşdırma
- ☐ amortizasiya
- ☐ kapitalın dövrə

26 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- ☐ diskontlaşdırma
- ☐ investisiyalaşdırma
- ☐ mədəvi aşınma
- ☒ fiziki aşınma
- ☐ kapitalın dövriyyəsi

27 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- ☐ diskontlaşdırma
- ☐ investisiyalaşdırma
- ☒ mənəvi aşınma
- ☐ fiziki aşınma
- ☐ kapitalın dövriyyəsi

28 İnvestisiya mənbəyinə aid deyil:

- ☒ dividendlər
- ☐ səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər
- ☐ sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- ☐ bank kreditləri
- ☐ mənfəət

29 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- ☒ kapitalın dövriyyə vaxtı
- ☐ kapitalın dövriyyə sürəti
- ☐ kapital dövrü
- ☐ investisiya dövrü
- ☐ kapitalın təkrar istehsal prosesi

30 Özəlləşmənin I proqramında müəssisələrinin kiçik, orta və iri müəssisələrə bölünməsi üçün meyar kimi qəbul olunmuşdur.

- ☐ kapitalın həsmi
- ☒ işləyənlərin sayı
- ☐ istehsalın həsmi
- ☐ belə meyar yoxdur
- ☐ məntətin həsmi

31 əvəzedicisi olmayan əmtənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- ☐ təkmil rəqabətli firma
- ☐ monopsoniya
- ☒ inhisar
- ☐ oliqopoliya
- ☐ duopoliya

32 İnhisarçı firma bacarır:

- ☐ istənilən həcmdə məhsul sata
- ☐ tələbin elastikliyinə təsir edə
- ☐ istənilən həcmdə əmtəni istənilən qiymətə satmaq
- ☒ maksimum mənfəət verə bilən məhsul buraxılışı və qiymət kombinasiyasını seçə
- ☐ öz əmtəəsini istənilən qiymətə sata

33 İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- ☐ oliqopoliya
- ☐ oliqopsoniya
- ☐ inhisar rəqabəti
- ☐ duopoliya
- ☒ monopsoniya

34 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- ☒ az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- ☐ çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- ☐ istehsalın elə həcmi ki, $MR=P$ olsun
- ☐ son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə
- ☐ alıcı tələbinə uyğun əmtəni istehsal etsin

35 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- ☐ son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- ☒ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- ☐ son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun
- ☐ son hədd xərcləri minimal olsun
- ☐ son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun

36 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- ☐ müxtəlif əmtələr istehsal edir
- ☒ bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- ☐ eyni təbiətli əmtələr istehsal edirlər
- ☐ təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- ☐ firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır

37 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ oliqopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☒ duopoliya

38 Oliqopoliya – bu:

- ☐ müxtəlif əmtələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı
- ☐ qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- ☐ bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma
- ☐ qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- ☒ bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi

39 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- ☒ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ duopoliya
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ oliqopoliya

40 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- ☒ avtomobil istehsalı
- ☐ ticarət
- ☐ kənd təsərrüfatı
- ☐ məişət xidmətləri
- ☐ ayaqqabı istehsalı

41 Firmalar arasında saziş – geniş yayılmış haldır:

- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ bütün sadalanan hallarda
- ☒ oliqopoliya

42 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ sadalanan halların heç birində
- ☒ oliqopoliya

43 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- ☐ istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi
- ☐ daha keyfiyyətli əmtəəyə qiymət artımıdır
- ☒ eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışdır
- ☐ qiymətlərin daimi artımı
- ☐ işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi

44 Oliqopoliya modelində firmanın davranış strategiyası bundadır:

- ☐ dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir
- ☐ bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- ☒ rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- ☐ bütün cəstərilənlər
- ☐ firmanın mənfəətinin bölgüsü

45 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- ☐ İnhisar
- ☐ Oliqopoliya
- ☐ Polipoliya
- ☐ Monopsoniya
- ☒ Oliqopsoniya

46 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- ☒ inhisarçı qiyməti
- ☐ satıcı qiyməti
- ☐ alıcı qiyməti
- ☐ sərbəst qiymət
- ☐ sövdələşmə qiyməti

47 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- ☐ avtomobil
- ☐ dərman
- ☐ dərslük

- ☐ meyvələr
- ☒ kompüter proqramı

48 Nemət adlanır:

- ☐ maddi istehsalın məhsulu
- ☒ insanın tələbatını ödəyən əşya və ya əmək məhsulu
- ☐ nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- ☐ insanın faydalı fəaliyyəti
- ☐ iqtisadi tələbatların təzahür forması

49 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- ☐ istehsalın səmərəliliyini
- ☐ tələbatların qeyri məhdudluğunu
- ☐ iqtisadi böhranlar
- ☐ işsizliyi
- ☒ resursların məhdudluğunu

50 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- ☐ informasiya
- ☐ maddi
- ☒ təbii
- ☐ resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- ☐ maliyyə

51 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- ☒ təhsil alma
- ☐ dəlləxanada saç qırılması
- ☐ ictimai nəqliyyatda gediş
- ☐ atelyedə pəncəyin tikilməsi
- ☐ turist səfəri

52 İstehsal səmərəlidir-əgər

- ☒ bütün resurslardan tam istifadə edilibsə
- ☐ yüksək mənfəət alınbsa
- ☐ keyfiyyətli mallar buraxılıbsa
- ☐ istehsal resurslarından tam istifadə olunubsa
- ☐ əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunubsa

53 Məhdudluq budur:

- ☐ inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi
- ☐ iqtisadi resursların xarakteristikası
- ☐ ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- ☐ təkrar istehsalın xarakteristikası
- ☒ insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya

54 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- ☐ idarəetmə metodları ilə
- ☒ istehsal texnologiyası ilə
- ☐ istehsal münasibətləri ilə

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehsalın təşkili ilə

55 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı tipləri mövcuddur:

- ☒ sadə və geniş
- ☐ iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- ☐ maddi və qeyri -maddi
- ☐ nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- ☐ məhsuldar və qeyri-məhsuldar

56 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- ☐ iş qüvvəsi və texnologiyadan
- ☒ əmək vasitələri və cisimlərindən
- ☐ əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- ☐ əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsindən

57 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- ☐ paltar
- ☒ küləyin enerjisi
- ☐ sualtı qayıq
- ☐ su kəməri
- ☐ bilik

58 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir?

- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☒ torpaq
- ☐ kapital
- ☐ pul kapitalı
- ☐ əmək

59 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- ☐ maliyyə
- ☐ maddi
- ☐ əmək
- ☐ təbii
- ☒ qeyri-maddi

60 əmək kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- ☐ bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir
- ☐ bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- ☐ bunlar əmtəədir
- ☐ bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- ☒ bunlar iqtisadi resurslardır

61 əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri
- ☐ alətlər, yanacaq, xammal
- ☒ istehsal binaları, avadanlıq, alətlər

- ☐ istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- ☐ iş qüvvəsi, texnologiya

62 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsədəuyğun fəaliyyəti nədir?

- ☐ iqtisadi ehtiyat
- ☐ qeyri-maddi nemət
- ☐ maddi nemət
- ☐ iqtisadi mənafe
- ☒ xidmət

63 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- ☐ texnologiya
- ☐ əmək predmeti
- ☐ əmək vasitəsi
- ☐ maddi nemət
- ☒ istehsal amili

64 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- ☒ iş qüvvəsi
- ☐ əmək predmeti
- ☐ əmək vasitələri
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ istehsal vasitələri

65 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- ☐ torpaq bazarı
- ☐ əmək bazarı
- ☐ dünya bazarı
- ☒ valyuta bazarı
- ☐ kapital bazarı

66 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- ☐ onların təklifindən
- ☒ bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəyə olan tələbdən
- ☐ onların qiymətindən
- ☐ əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- ☐ digər amillərə olan tələbdən

67 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- ☐ əmək
- ☒ əmək məhsuldarlığı
- ☐ kapital
- ☐ bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- ☐ torpaq

68 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- ☐ bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- ☐ istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir

- ☒ istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmnin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmnin artımına bərabərdir
- ☐ qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- ☐ təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

69 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- ☒ əmək haqqı tarifi
- ☐ real əmək haqqı
- ☐ minimum əməkhaqqı
- ☐ nominal əməhhaqqı
- ☐ normal əməkhaqqı

70 Amil gəlirlərinə nə aid deyil:

- ☐ əməkhaqqı
- ☒ təqaüd
- ☐ mənfəət
- ☐ faiz
- ☐ renta

71 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- ☒ ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son hddi ilə bərabərləşir:
- ☐ resursların qiymətləri müqayisə edilir
- ☐ məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- ☐ bütün resurslar əvəz olunandır
- ☐ resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

72 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- ☒ kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- ☐ kapital – toplanmış əməkdir
- ☐ kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- ☐ kapital – puldur
- ☐ kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.

73 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- ☐ mənfəət
- ☐ renta
- ☒ faiz dərəcəsi
- ☐ depozit faizi
- ☐ milli valyuta kursu

74 İnvestisiyanın həcmi:

- ☐ faiz dərəcəsindən asılı deyil
- ☒ faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- ☐ faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

75 Qeyri-fiziki kapitalla aid deyil:

- ☐ insan kapitalı
- ☒ qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- ☐ elmi kapital
- ☐ sadalananlardan heç biri aid deyil
- ☐ bütün sadalananlar aiddir

76 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- ☐ sənaye kapitalı
- ☐ borc kapitalı
- ☐ əmtəə kapitalı
- ☐ bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- ☒ kənd təsərrüfatı kapitalı

77 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- ☐ bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- ☐ bu nemətə insanların subyektiv münasibəti
- ☐ bu nemətin bazar qiyməti
- ☐ bu nemətin dəyəri
- ☒ bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması

78 Faiz normasının yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- ☐ investisiyaların artmasına
- ☐ kapital bazarında tarazlığa
- ☒ pul kapitalı təklifinin artmasına
- ☐ pul kapitalına tələbin artmasına
- ☐ pul kapitalı təklifinin azalmasına

79 Torpaq rentası ödənilir:

- ☒ icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- ☐ muzzdlu işçilər- torpaq sahibinə
- ☐ muzzdlu işçilər – icarədar sahibkara
- ☐ torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- ☐ torpaq sahibi- dövlətə

80 Torpağın təbii keyfiyyəti ilə hansı renta əlaqədardır?

- ☐ mütləq renta
- ☐ differensial renta II
- ☒ differensial renta I
- ☐ inhisar rentası
- ☐ differensial renta I və II

81 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- ☒ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- ☐ torpaqın keyfiyyətində olan fərq
- ☐ torpaq üzərində təsərrüfat obyektı inhisarı
- ☐ torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- ☐ torpağın məhdudluğu

82 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o cümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi

dəyərdir?

- ☒ marksist
- ☐ keynsçi
- ☐ neoklassik
- ☐ merkantilist
- ☐ marcialist

83 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- ☒ torpaq sahibi
- ☐ dövlət
- ☐ icarədar
- ☐ muzdlu işçi
- ☐ dövlət və icarədar

84 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- ☐ resurs tükənməzdirsə
- ☐ bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- ☒ müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- ☐ resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- ☐ resursun təklifi tam elastikdirsə

85 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- ☐ A.Smit
- ☐ C.B.Sey
- ☒ K.Marks
- ☐ D.Rikardo
- ☐ T.Maltus

86 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- ☐ son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
- ☐ izafi dəyər nəzəriyyəsi
- ☐ əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi
- ☐ davranış nəzəriyyəsi
- ☒ əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi

87 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- ☒ J.M.Keynsin
- ☐ T.Maltusun
- ☐ M.C.Tuqan - Baranovskinin
- ☐ A.Smit
- ☐ K.Marksın

88 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- ☐ torpaqdan
- ☐ kapital - mülkiyyətdən
- ☐ muzdlu əməkdən
- ☐ borc kapitalından

☒ kapital - funksiyadan

89 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi-18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ☐ yeni müəssisə tikməyəcək
- ☐ bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- ☒ yeni müəssisə tikəcək
- ☐ ziyana baxmayaraq firma tikəcək
- ☐ bütün suallar düz deyil

90 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı?

- ☐ A. Smit
- ☐ K. Marks
- ☒ U. Petti
- ☐ C. B. Sey
- ☐ D. Rikardo

91 Torpağa tələb ayrısı:

- ☒ mənfəi mailliyə malik olur
- ☐ üfüqi düz xətt formasında olur
- ☐ müsbət mailli olur
- ☐ sınıq xətt formasında olur
- ☐ şaquli düz xətt formasında olur

92 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- ☐ mütləq renta
- ☐ differensial renta II
- ☐ differensial renta I
- ☐ sadalananların heç biri
- ☒ inhisarçı renta

93 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- ☒ artmağa
- ☐ müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- ☐ azalmağa
- ☐ müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- ☐ sabitləşməyə

94 Amil gəliri:

- ☒ istehsal amilinin satışından onun sahibinin əldə etdiyi gəlir
- ☐ istehsal amilinin tədbiqindən firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- ☐ istehsal amilinin tədbiqindən əldə olunan mənfəətin firma tərəfindən mənimsənilən hissəsi
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

95 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb ayrısı sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- ☐ bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- ☐ əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- ☐ tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə

- ☐ bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- ☒ ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

96 Əmtəənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtəənin hansı xüsusiyyətidir

- ☐ kapital verimi
- ☐ kapital qoyuluşu
- ☐ əmək tutumu
- ☒ kapital tutumu
- ☐ ehtiyat tutumu

97 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- ☐ texnologiyalardır
- ☐ səmərəlilikdir
- ☒ istehsal amilidir
- ☐ müəssisədir
- ☐ idarəetmədir

98 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- ☐ texnologiyadır
- ☐ kapitaldır
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətidir
- ☐ kommersiya fəaliyyətidir
- ☒ əməkdir

99 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinasi edilməsi üzrə fəaliyyət:

- ☐ texnologiyadır
- ☐ kapitaldır
- ☒ sahibkarlıq fəaliyyətidir
- ☐ kommersiya fəaliyyətidir
- ☐ əməkdir

100 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- ☐ sənaye kapitalı
- ☐ ticarət kapitalı
- ☒ borc kapitalı
- ☐ məhsuldar kapital
- ☐ maliyyə kapitalı

101 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- ☐ inhisar rentası
- ☒ nisbi renta
- ☐ mütləq renta
- ☐ sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- ☐ differensial renta

102 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta

belə adlanır:

- ☒ Mütləq renta
- ☐ Differensial renta II
- ☐ Differensial renta I
- ☐ icarə haqqı
- ☐ İnhisar rentası

103 Təbii inhisara misal ola bilər:

- ☐ IBM şirkəti
- ☐ “Respublika” Bankı
- ☐ OPEK təşkilatı
- ☐ bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- ☒ şəhər metropoliteni

104 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- ☐ inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- ☐ inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir
- ☐ eyni əmtənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- ☐ inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- ☒ inhisar həmişə mənfəət əldə edir.

105 İnhisarçı sahəyə digər firmaların daxil olması yolundakı maneələrə aid deyildir:

- ☐ müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün firmaya müstəsna hüquq verən patentlər
- ☐ nadir xammal resurslarına malik olmaq
- ☐ həmin fəaliyyət növü ilə məşğul olmağı yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- ☐ yuxarıda sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün sədd hesab olunurlar
- ☒ firmanın istehsal etdiyi məhsula tələbin yüksək elastikliyi

106 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- ☒ yeyinti sənayesində
- ☐ rabitə
- ☐ enerji təchizatı
- ☐ qaz təchizatı
- ☐ su təchizatı

107 Təbii inhisarların adılərdən fərqi:

- ☐ yüksək mənfəəti ola bilməz
- ☐ $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır
- ☒ çox aşağı son xərcləri
- ☐ həmişə iqtisadi mənfəət var
- ☐ son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

108 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- ☐ yüksələn əyri
- ☐ üfüqi xətt
- ☐ enən əyri
- ☐ şaquli əyrisi
- ☒ inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur

109 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisarı onlar daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- ☐ sadə inhisar
- ☒ təbii inhisar
- ☐ oliqopoliya
- ☐ duopoliya
- ☐ monopsopiya

110 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- ☐ sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- ☐ sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- ☐ nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- ☐ bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə
- ☒ əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur

111 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- ☒ inhisarlara
- ☐ təkmil rəqabətli firmalara
- ☐ oliqopoliyalara
- ☐ sadalanan strukturların heç biri
- ☐ duopoliyalara

112 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır

- ☐ monopolialara
- ☒ təkmil rəqabətli firmalara
- ☐ oliqopoliyalara
- ☐ sadalanan strukturların heç birində
- ☐ duopoliyalara

113 Firmanın davranış strategiyası, bu:

- ☒ rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi
- ☐ uzunmüddətli və qısamüddətli dövrlərdə məqsədlərin koordinasiyası
- ☐ bazar payının saxlanmasına can atmaq
- ☐ qiymət diskriminasiyasının həyata keçirilməsi
- ☐ dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması

114 Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin ən geniş yayılmış tipi:

- ☒ inhisar rəqabəti
- ☐ inhisar
- ☐ mükəmməl rəqabət
- ☐ duopoliya
- ☐ oliqopoliya

115 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- ☐ bazar nöqtəyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- ☐ təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın “qiymət müharibələrinə” aparır
- ☒ məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
- ☐ qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır

- ☐ cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

116 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- ☒ oliqopoliyaya
☐ inhisarçı rəqabətə
☐ inhisara
☐ monopsoniyalar
☐ təkmil rəqabətə

117 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox rəqabət davranışını nəzərə almalıdır:

- ☐ təkmil rəqabət
☐ inhisar rəqabəti
☒ oliqopoliya
☐ monopsoniya
☐ inhisar

118 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştaketberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- ☐ təkmil rəqabətli firmaların
☒ oliqopoliyaların
☐ inhisarların
☐ monopsoniyaların
☐ inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

119 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- ☒ qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
☐ tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir
☐ qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
☐ əmtəə qıtlığı mövcuddur
☐ təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır

120 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- ☐ bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
☐ onun istehsalının həcmi azalar
☐ topdansa satış alıqları üstünlük əldə edər
☐ doğru cavab yoxdur
☒ firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar

121 Əmtəələrin differensiallaşdırılması anlayışı dedikdə nə başa düşülür:

- ☐ firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
☒ rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
☐ firmanın istehsal məhsulun istehlak kefiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
☐ doğru cavab yoxdur
☐ firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

122 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- ☒ öz mənfəətini artırsın
☐ rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın
☐ istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın

- ☐ istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- ☐ dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın

123 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- ☐ əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- ☒ firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər
- ☐ firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- ☐ sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir

124 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkml rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- ☐ bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- ☐ bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
- ☐ firmalar əmtələri eyni bir qiymətə satırlar
- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☒ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

125 Oliqopolianın təkml rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- ☒ sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- ☐ oliqopolya şəraitində təkml rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur
- ☐ məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- ☐ onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- ☐ oliqopolya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirillir

126 İnhisarın mənfəi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☐ məhsulun qiymətinin artırılması
- ☐ resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- ☐ xammalın qiymətinin aşağı salınması
- ☒ sadalananların hamısı inhisarların mənfəi xüsusiyyətləridir.
- ☐ gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması

127 Təkml rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- ☐ İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- ☐ Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur
- ☐ İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- ☒ Sadalananların hamısı təkml rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- ☐ Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır

128 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- ☐ XVIII əsrdə
- ☐ XIX əsrin birinci yarısında
- ☒ XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- ☐ hazırkı dövrdə
- ☐ XX əsrin ikinci yarısında

129 Qeyri-təkml rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır, çünki:

- ☐ firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- ☐ sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir

- ☒ firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar
- ☐ əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- ☐ qiymət diskriminasiyası mövcuddur

130 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- ☒ qısa müddətli dövrdə
- ☐ inhisarçı firma üçün
- ☐ az müddətli dövrdə
- ☐ inhisar rəqabətli bazar üçün
- ☐ təkmil rəqabətli bazar üçün

131 Dəyişən xərclər – bu:

- ☐ istehsal həcmi dəyişməsinə asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- ☐ aşkar və qeyri –aşkar xərclərdir
- ☒ istehsal həcmi dəyişməsinə asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- ☐ alternativ xərclərdir

132 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- ☐ istehsal imkanları əyrisilə
- ☐ təklifin elastikliyilə
- ☐ məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- ☐ ümumi xərclər əyrisilə
- ☒ istehsal funksiyası ilə

133 Daimi xərclər qrafiki:

- ☐ müsbət maillikli əyridir
- ☐ şaquli düz xətdir
- ☐ mənfi maillikli əyridir
- ☐ koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- ☒ üfüqi düz xətdir

134 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmaqla:

- ☐ son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- ☐ miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- ☒ verimin azalması effekti başlayana qədər
- ☐ qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- ☐ sabit xərclər aradan qalxana qədər

135 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- ☒ mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- ☐ iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti
- ☐ iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- ☐ müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- ☐ aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərclər

136 Ümumi(məcmu) xərclər – bu:

- ☐ sabit xərclər– dəyişən xərclər

- ☐ qeyri – aşkar xərclər– mühasibat xərcləri
- ☒ sabit xərclər+ dəyişən xərclər
- ☐ son hədd xərcləri + orta xərclər
- ☐ mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər

137 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ☐ ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırır
- ☒ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ☐ ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ☐ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır
- ☐ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmi azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

138 İstehsal funksiyası göstərir:

- ☐ bu və ya digər əmtənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- ☐ əmtəə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- ☐ istehsal həcmi dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət neçə dəyişir
- ☒ istehsalın həcmi istifadə olunan istehsal amillərinə, miqdarında asılılığı
- ☐ hansı əmtənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə

139 Sabit xərclər – bu :

- ☐ onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- ☒ firmanın həttə məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir
- ☐ daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının, minimum xərcləridir
- ☐ mühasibat xərcləridir
- ☐ qeyri- aşkar xərclərdir

140 Texnologiya səmərəliliyi – bu:

- ☐ istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- ☐ istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- ☐ mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
- ☐ ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- ☒ məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır

141 Qeyri –aşkar xərclər –bu:

- ☐ istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- ☐ mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər
- ☒ müəssisənin öz resurslarından istifadə edilməsi nəticəsində əmələ gələn xərclər
- ☐ mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- ☐ istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir

142 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir :

- ☐ orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- ☐ ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
- ☒ ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ☐ orta və son hədd xərclərini vurmaq
- ☐ sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

143 Orta sabit xərclər - bu:

- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyat məsrəfləridir

- ☐ məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- ☒ məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- ☐ ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
- ☐ məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

144 Orta dəyişən xərclər –bu:

- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- ☐ məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir
- ☒ məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- ☐ kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- ☐ istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir

145 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- ☐ mühasibat xərcləridir
- ☐ qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir
- ☐ iqtisadi xərclərdir
- ☐ mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- ☒ qeyri - aşkar xərclərdir

146 Mühasibat mənfəəti:

- ☐ iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- ☒ məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ☐ məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ☐ aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- ☐ məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

147 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- ☐ iqtisadi xərclərdir
- ☒ aşkar xərclərdir
- ☐ gizli xərclərdir
- ☐ iqtisadi mənfəətdir
- ☐ mühasibat mənfəətidir

148 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- ☐ daimi xərclərə
- ☐ gizli xərclərə
- ☒ dəyişən xərclərə
- ☐ iqtisadi mənfəətə
- ☐ mühasibat mənfəətinə

149 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- ☐ gizli xərclər
- ☐ orta xərclər
- ☒ daimi xərclər
- ☐ aşkar xərclər
- ☐ son hədd xərcləri

150 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- ☒ aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət

- ☐ qeri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- ☐ aşkar xərclər, amma qeyri – aşkar xərcləri daxil etmir
- ☐ aşkar və qeyri- aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- ☐ nə aşkar, nə də qeri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

151 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- ☐ buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- ☒ məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- ☐ bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- ☐ sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- ☐ məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

152 Orta xərclər – bu:

- ☒ məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- ☐ dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
- ☐ orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- ☐ məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- ☐ məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir

153 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- ☐ əmtənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- ☐ alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- ☒ qiymətlər alınan əmtənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- ☐ qiymətlər əmtənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- ☐ qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

154 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki,

- ☐ müxtəlif əmtə vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- ☒ alıcıların ayrı-ayrı kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verir
- ☐ alınan müxtəlif əmtələrin miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- ☐ qiymətlər əmtələrin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- ☐ qiymətlər tələbən qiymət elastikliyinə asılı olaraq dəyişir

155 Birinci növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki:

- ☒ əmtələrin müxtəlif vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- ☐ alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- ☐ qiymətlər alınan əmtələrin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- ☐ qiymətlər əmtənin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- ☐ qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

156 Kartel nədir?

- ☐ eyni əmtələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- ☐ bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- ☐ müxtəlif əmtələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- ☐ xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü
- ☒ qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmnin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu

157 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- ☐ bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir

- ☒ bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər
- ☐ çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- ☐ şəhərdə bir neçə super-marketlər
- ☐ avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

158 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- ☐ təkmil rəqabət
- ☒ inhisarçı rəqabət
- ☐ oliqopoliya
- ☐ duopoloya
- ☐ inhisar

159 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim işlətmişdir:

- ☒ Edvard Çemberlin
- ☐ Cohan Robinson
- ☐ Oqyusten Kurno
- ☐ K.Marks
- ☐ Con Qelbreyt

160 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ monopsoniya
- ☒ oliqopoliya

161 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- ☐ yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- ☐ aşağı son hədd xərcləri
- ☐ yüksək sabit xərclər
- ☐ bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- ☒ onun məhsuluna aşağı tələb

162 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- ☐ tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir
- ☒ tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- ☐ qrafiklər paraleldir
- ☐ tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- ☐ üst-üstə düşür

163 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- ☐ qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- ☐ son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- ☒ qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- ☐ əmtənin qiyməti maksimaldır
- ☐ son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

164 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

- ☐ inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəni seçir

- ☒ inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayrı-seçkiliyi tətbiq etməklə artırma bilər
- ☐ inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- ☐ inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- ☐ tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir

165 Oligopolin əlamətlərinə aşağıdakılar aiddir:

- ☐ sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- ☐ oligopolin məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- ☐ hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- ☐ oligopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər
- ☒ oligopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır

166 Əmtənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- ☐ əmtəyə tələb elastikdir
- ☐ əmtə istehsalı təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- ☐ əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
- ☐ əmtənin əvəzedicisi mövcuddur
- ☒ əmtə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

167 Hansı müddə düzdür:

- ☐ təkmil rəqabətə nisbətən oligopol bazarı daha az sabitdir
- ☐ oligopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- ☒ əgər oligopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcmi təsir edir
- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

168 Hansı müddə düzgün deyil?

- ☒ təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- ☐ oligopol şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin "sınıq" əyrisi modeli hesab olunur
- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- ☐ oligopol və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

169 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- ☐ oligopol bazarı təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- ☐ oligopol şəraitində resursların səmərəli bölünməsinə nail olunur
- ☐ firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- ☐ inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiasiyası yoxdur
- ☒ inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur

170 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oligopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ☒ son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ☐ ki, əmtənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- ☐ son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- ☐ ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- ☐ ki, firmanın davranışı optimaldır

171 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- ☐ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- ☒ inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- ☐ dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- ☐ bütün təsdiqlər səhfdir
- ☐ bütün təsdiqlər doğrudur

172 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- ☐ bazarı inhisarlaşdırır
- ☒ təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
- ☐ maksimum yüksək qiymətlə satır
- ☐ yüksək gəlirin maksimullaşdırılmasına çalışır
- ☐ bazarın seqmentləşməsinə həyata keçirir

173 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- ☒ inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- ☐ inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- ☐ inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- ☐ inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri- elastikliyidir
- ☐ inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

174 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, cinsi əks halda:

- ☐ ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- ☐ başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
- ☒ təklif optimal həcmdən az olacaq
- ☐ firma itkilərlə üzləşəcək
- ☐ məhsul artıqlığı baş verəcək

175 İstehsal həcmının artması ilə inhisarlar üçün qaçırmazdır:

- ☐ onların mənfəətinin artması
- ☒ onların son hədd gəlirinin azalması
- ☐ onların ümumi gəlirlərinin azalması
- ☐ onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- ☐ onların son hədd xərclərinin azalması

176 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- ☐ əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- ☒ əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- ☐ əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

177 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektı:

- ☐ əmtəənin qiyməti və bazar payı
- ☒ bazar payı və satışın həcmi
- ☐ əmtəənin kefiyyəti və onun qiyməti
- ☐ firmanın reklam kompaniyaları
- ☐ satışın həcmi və əmtəənin kefiyyəti

178 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə

edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- ☐ onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq
- ☒ bazarda firmaların sayı artacaq
- ☐ firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- ☐ bazarda firmaların sayı azalacaq
- ☐ bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq

179 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- ☐ autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- ☐ yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır
- ☐ sahədə “qiymət müharibəsi” baş verir
- ☐ autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- ☒ autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar

180 Bertranın duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- ☐ firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- ☐ firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
- ☐ firmaların məhsulları bircinsdir
- ☒ qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
- ☐ qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası

181 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- ☐ firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- ☒ firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- ☐ firmaların məhsulları bircinslidir
- ☐ firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- ☐ qiymətlər əvvəlcədən veriləndir

182 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- ☐ firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- ☐ tələb daha yüksək tempə artır
- ☒ firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
- ☐ bütün göstərilənlər doğrudur
- ☐ bazar elastikliyi daha yüksək olur

183 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- ☐ firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- ☒ hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rəşional olduğunu hesab edir
- ☐ hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- ☐ firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

184 Hansı deyim doğru deyil?

- ☒ İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- ☐ İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- ☐ Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- ☐ Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- ☐ Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

185 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☒ İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- ☐ İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəətli olur
- ☐ İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
- ☐ İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- ☐ İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

186 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- ☐ Təkmil rəqabət
- ☒ İnhisar
- ☐ İnhisarçı rəqabət
- ☐ Oligopsoniya
- ☐ Oligopoliya

187 Nə oligopoliyanın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- ☐ Sadalananların hamısı oligopoliyanın əlamətləridir
- ☒ Oligopoliyalar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər
- ☐ Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- ☐ Oligopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- ☐ Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb

188 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- ☐ istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır
- ☐ bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- ☐ zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrininkindən azdır
- ☐ istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- ☒ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır

189 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ☐ öz gəlirini
- ☒ ümumi faydalılığı
- ☐ ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- ☐ əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ☐ son faydalılığı

190 Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

- ☐ büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- ☒ fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- ☐ büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtəənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- ☐ bütün mülahizələr doğrudur
- ☐ fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir

191 Ümumi faydalılığın aşağıdakı siyahıda hansı son hədd faydalılığının azalması qanununu əks etdirir:

- ☐ 300,400,500,600
- ☐ 300,500,1700,9700
- ☐ 300,550,850,1200
- ☐ 300,400,500,400

192 Nemətlərin son faydalılığı arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- ☒ onların qiymətləri
- ☐ fərqsizlər ayrıləri
- ☐ onların dəyərləri
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ büdcə xətləri

193 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- ☐ istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır
- ☐ istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir
- ☐ əmtənin qiyməti azalırsa istehlakçının bu əmtədən istifadəsinin real gəliri artır
- ☐ istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- ☒ hansı əmtənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir

194 əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- ☐ təkrar istehlakçılarda əmtənin faydalılığı azalır
- ☒ qiymətlərin azalması əmtəyə nisbi cəlbəediciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- ☐ istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- ☐ son hədd faydalılığı son hədd faydalılığını üstələyir
- ☐ əgər əmtənin qiyməti azalırsa istehlakçının həmin əmtədən real gəliri artır

195 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- ☒ əmtənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında
- ☐ son faydalılığın artmasında
- ☐ əmtənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- ☐ əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- ☐ ümumi faydalılığın azalmasında

196 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- ☐ fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə
- ☒ büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- ☐ büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə

197 Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- ☐ Qiffen paradoksu ilə
- ☐ Qossenin ikinci qanunu ilə
- ☒ son faydalılığın azalması qanunu ilə
- ☐ gəlir effektilə
- ☐ fərqsizliklərin ayrıləri ilə

198 İstehlakçı seçimi nədir?

- ☒ faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- ☐ nemətin faydalılığının hesablanması
- ☐ hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi

199 Hansı halda aşağı kəfiyyətli nemətlərin qiyməti düşdükdə onların istehlakı azalır.

- ☐ əvəzləmə effekti gəlir effektindən yüksək olduqda
- ☐ gəlir effekti və əvəzləmə effektləri eyni istiqamətə yönəldikdə
- ☒ gəlir effekti əvəzləmə effektindən yüksək olduqda və onlar müxtəlif istiqamətə yönəldikdə
- ☐ “Gəlir-istehlak” xətti azalan olduqda
- ☐ gəlir effekti və əvəzləmə effekti müxtəlif istiqamətlərə yönəldikdə

200 Enqel ayrılması.

- ☒ “gəlir-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- ☐ təklifdə dəyişiklikləri əks edilir
- ☐ “qiymət-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- ☐ fərqsizlik ayrılması ilə üst-üstə düşür
- ☐ faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.

201 İki əmtəənin istehlakı zamanı əmtəələrdən birinin qiyməti düşərsə istehlakçının tarazlıq nöqtəsi yerini dəyişir:

- ☒ daha yüksək fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- ☐ həmin fərqsizlik əyrisi boyunca
- ☐ daha aşağı fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- ☐ istehlakçının tarazlıq nöqtəsi dəyişmir
- ☐ yeni büdcə xəttinə

202 əmtəəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- ☐ Enqel ayrılması
- ☒ “qiymət-istehlak” xətti
- ☐ “gəlir-istehlak” xətti
- ☐ əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- ☐ gəlir effektinin qrafik təsviri

203 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyekti:

- ☒ mübadilə sferası
- ☐ istehsal sferası
- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ maliyyə bazarı
- ☐ qeyri-istehsal sferası

204 Faydalılıq məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətmişdir:

- ☐ A.Smit
- ☒ İ.Bentam
- ☐ U.Cevons
- ☐ K.Marks
- ☐ K.Menger

205 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- ☐ keynsçi və neoliberal
- ☐ marksist və monetar

- ☐ istehsal və qeyri-istehsal
- ☐ marksist və klassik
- ☒ ordinalist və kordinalist

206 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- ☐ bazar qiymətlərinin formalaşması
- ☒ istehlakçı davranışı
- ☐ təklifin elastikliyi
- ☐ tələbin elastikliyi
- ☐ bazar tələbinin formalaşması

207 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- ☐ gəlir effekti
- ☒ ümumi faydalılıq
- ☐ son faydalılıq
- ☐ əvəzetmə effekti
- ☐ yutil

208 Son faydalılıq - bu:

- ☐ müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- ☒ istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq
- ☐ istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- ☐ ümumi faydalılıq
- ☐ müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

209 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır

- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☒ faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- ☐ faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə
- ☐ davranış nəzəriyyəsi

210 Bütçə xətti göstərir:

- ☐ tələbin ödənilmə dərəcəsini
- ☒ istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- ☐ tələbin həcmnin qiymətdən asılılığını
- ☐ bazar qiymətlərinin dəyişməsinə
- ☐ istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını

211 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- ☐ zinət əşyaları
- ☒ aşağı keyfiyyətli məhsullar
- ☐ kənd təsərrüfatı məhsulları
- ☐ əvəzləyici əmtəələr
- ☐ tamamlayıcı əmtəələr

212 Fayda nədir?

- ☐ nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi

- ☐ əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi
- ☒ nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- ☐ qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- ☐ insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu

213 Səciyyələrin təhlili metodunun müəllifi kimdir.

- ☒ K.Lankaster
- ☐ Y.Slutski
- ☐ C.Klark
- ☐ İ.Bentam
- ☐ C.Hiks

214 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- ☐ stabil olaraq tələbi az olan əmtəə
- ☒ istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- ☐ stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə
- ☐ qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- ☐ istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə

215 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ reklama agentliyi
- ☐ valyuta bircaları
- ☐ yarmarkalar
- ☐ banklar

216 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirildiyi bazar adlanır:

- ☒ fond birjası
- ☐ əmtəə birjası
- ☐ lizinq
- ☐ hərrac
- ☐ emissiya sistemi

217 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- ☐ innovasiya bazarı
- ☐ iş qüvvəsi bazarı
- ☐ istehsal vasitələri bazarı
- ☐ istehlak bazarı
- ☒ satıcı bazarı

218 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- ☒ leqal bazar
- ☐ lokal bazar
- ☐ milli bazar
- ☐ dünya bazarı
- ☐ regional bazar

219 Daxili quruluş bazarın ayrı-ayrı elementlərinin yerləşməsi; bazarın ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi- bu:

- ☒ bazarın strukturudur
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ bazarlar sistemidir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ bazarın infrastrukturudur

220 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- ☐ bazar strukturudur
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ bazarlar sistemidir
- ☒ bazarın infrastrukturudur

221 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastruktur elementini göstərin:

- ☐ ticarət palatası
- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☐ vergi sistemi
- ☒ emissiya sistemi
- ☐ sığorta sistemi

222 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastruktur elementini göstərin

- ☐ istehlakçılar ittifaqı
- ☐ sahibkarlar cəmiyyəti
- ☒ həmkarlar təşkilatı
- ☐ əmək birjası
- ☐ iqtisadi təhsil sistemi

223 Xüsusi mülkiyyət – aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- ☐ hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- ☐ hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
- ☒ hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə

224 Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- ☐ təşkili formasına görə.
- ☐ sahə mənsubiyyətinə görə.
- ☒ mülkiyyət formasına görə.
- ☐ Kapitalın həcminə görə
- ☐ Məhsulun xarakterinə görə.

225 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya Salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- ☐ xüsusi mülkiyyət;
- ☒ bələdiyyə mülkiyyəti
- ☐ dövlət mülkiyyəti;
- ☐ Səhmdar mülkiyyəti

☐ Kollektiv mülkiyyət.

226 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- ☐ dövlət
- ☒ xüsusi
- ☐ ictimai
- ☐ səhmdar
- ☐ bələdiyyə

227 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- ☐ turizm sahəsi
- ☐ avtomobil istehsalı
- ☐ ayaqqabı istehsalı
- ☐ mənzil tikintisi
- ☒ elektrik enerjisi istehsalı

228 Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- ☐ açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ kooperativlərin mülkiyyəti
- ☒ xüsusi firmaların mülkiyyəti
- ☐ qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ tam ortaqlıq mülkiyyəti

229 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- ☐ dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- ☐ çek özəlləşdirməsi
- ☐ hərraclardan müəssisələrin satışı
- ☐ səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- ☒ xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi

230 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- ☐ İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- ☐ ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- ☐ İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- ☐ insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- ☒ ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq

231 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- ☒ resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- ☐ iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- ☐ koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

232 İstənilən istehsal üsülünün əsasını nə təşkil edir?

- ☐ əmək vasitələri və əmək cisimləri
- ☐ iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi

- ☐ məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- ☒ məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri

233 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- ☒ dövlət idarəçiliyinin güclənməsi
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şərtlərin
- ☐ qiymətlərin liberallaşdırılması
- ☐ rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- ☐ mülkiyyət formalarının dəyişməsi

234 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- ☐ elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymət almaq olur.
- ☒ bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatlar heç vaxt kifayət qədər olmur.
- ☐ məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- ☐ heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasının təmin edə bilməz
- ☐ hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.

235 Hansı xərclər qeyri-aşkar (alternativ) adlanır?

- ☐ hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- ☐ istehsalın genişləndirilməsilə əlaqədar xərclər
- ☐ rəqabət mübarizəsi və reklamla əlaqədar xərclər
- ☐ sadalanan xərclərdən heç biri
- ☒ resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyi ilə əlaqədar xərclər

236 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- ☒ transaksion
- ☐ buraxılmış imkanların xərcləri
- ☐ hesabi
- ☐ son hədd
- ☐ iqtisadi

237 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- ☐ mülkiyyətin subyektləridir
- ☐ mülkiyyətin hüquqlarıdır
- ☒ mülkiyyətin obyektləridir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ mülkiyyətin funksiyalarıdır

238 İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- ☐ icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma;
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;
- ☒ icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadəetmə;
- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ sadalanan hamısı

239 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- ☐ ev təsərrüfatlarının əmlakı
- ☐ leqal xüsusi müəssisələr
- ☐ şəxsi yığımlar

- ☒ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ qeyri-leqal xüsusi müəssisələr

240 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən hər bir nöqtə:

- ☐ istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşəndir
- ☒ istehsal imkanları əyrisi üzərində yerləşəndir
- ☐ istehsal imkanları əyrisindən aşağıda yerləşəndir
- ☐ düzqün cavab yoxdur
- ☐ şifrdən başqa bütün nöqtələrdir

241 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- ☐ qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə
- ☐ tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- ☒ avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- ☐ bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir
- ☐ müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə

242 əmtəə – bu:

- ☐ hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- ☒ hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu
- ☐ inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- ☐ digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət
- ☐ satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya

243 əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- ☒ istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- ☐ bazar dəyəri və istehlak dəyəri
- ☐ mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- ☐ sadalanan heç biri
- ☐ əmtəənin çəkisi və ölçüləri

244 əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- ☐ içtimai-zəruri dəyər
- ☐ mübadilə dəyəri
- ☒ istehlak dəyəri
- ☐ əmtəənin qiymətliliyi
- ☐ bazar dəyəri

245 əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- ☐ içtimai-zəruri dəyər
- ☒ mübadilə dəyəri
- ☐ istehlak dəyəri
- ☐ əmtəənin qiymətliliyi
- ☐ bazar dəyəri

246 İçtimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu

- ☒ ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- ☐ istehlak dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☐ cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər

- ☐ dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☐ mübadilə dəyərində malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

247 Pul mənşəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- ☐ əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
- ☒ ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə
- ☐ insanlar arasında razılaşma məhsulu
- ☐ universal əmtəə
- ☐ pul kimi istifadə olunan şey

248 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ qiymət müqyası
- ☒ qiymətlərin məstəabı
- ☐ tədiyyə vasitəsi

249 əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- ☐ istehsalat vergilərin artması
- ☒ resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi
- ☐ istehlakçılarının gəlirlərinin artması
- ☐ əmtəə- əvəzədisinin olmaması
- ☐ qarşılıqlı tamamlayan əmtəəyə qiymətin enməsi

250 A.Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yaraşmaları birləşdirmişdir?

- ☒ xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsini
- ☐ istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsini
- ☐ xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsini
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsini
- ☐ təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsini

251 Vergilərin köməyiylə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektə səbəb ola bilər?

- ☐ əmtəələrin istehlakının artması
- ☒ qiymətlərin artması
- ☐ əmtəələrin istehsalının artması
- ☐ sadalananlardan heç birinə
- ☐ əmtəələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi

252 əgər əmtəənin qiyməti tələb və təklif ayrılmasının kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, on da

- ☒ əmtəə artıqlığı əmələ gəlir
- ☐ təklifin həcmi azalır
- ☐ əmtəə defisiti meydana çıxır
- ☐ heç nə baş verməz
- ☐ tələbin həcmi artır

253 Hansı halda həm tələbin həcmi, həm də təklifin həcmi azalması zamanı əmtəənin qiyməti artır?

- ☐ əgər tələbin həcmi təklifin həcmi nisbətən daha çox azalmışdırsa

- ☐ əgər bu əmtəə üçün əmtəə- əvəzediciləri varsa
- ☒ əgər təklifin həcmi tələbin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- ☐ belə ola bilməz
- ☐ əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa

254 əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda bu səbəb olar:

- ☐ avtomobilin qiyməti artacaq
- ☐ nəqliyyat xidmətlərinə tələbin azalacaq
- ☐ benzinə tələb artacaq
- ☐ nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sağa doğru hərəkət edəcək
- ☒ nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sola doğru hərəkət edəcək

255 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- ☐ əmtəyə tələb və təklif üst- üstə düşür
- ☐ əmtəə tarazlıq qiymətilə satılır
- ☐ tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- ☒ tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər

256 əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmirsə, onda:

- ☒ təklif əyrisi daha az mailli şəkildə malik olur
- ☐ əmtəyə tələb yüksək olacaq
- ☐ təklif əyrisi daha dikişir
- ☐ təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- ☐ əmtəənin qiyməti sabit olacaq

257 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddəə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- ☐ əmtəənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtəə miqdarının artması ilə nəticələnir
- ☐ tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtəə miqdarının artmasına səbəb olur
- ☒ tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtəə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
- ☐ təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtəə miqdarının azalmasına səbəb olur
- ☐ tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtəə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır

258 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- ☐ əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
- ☒ əgər əmtəənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
- ☐ tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

259 Aşağıdakı müddəələrdən hansı əmtəyə tələb elastikliyinə aid deyildir?

- ☐ alıcılar əmtəə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti artarsa, satışda əldə olunan pul gəliri satıcıda ixtisar olunursa
- ☒ qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
- ☐ əmtəyə tələbin həcmi faiz dəyişməsi əmtəənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
- ☐ əgər əmtəənin qiyməti azalarsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri azalır

260 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik -2-yə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandır

- ☐ bir əmtənin qiyməti ikinci əmtənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır
- ☐ bu əmtələr qarşılıqlı əvəzəndirlər
- ☐ bir əmtəyə tələb digər əmtəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bir əmtənin qiyməti digər əmtənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

261 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- ☐ bu əmtənin əvəzedicilərinin sayından
- ☐ bu əmtənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından
- ☐ bu əmtənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- ☐ əgər əmtəyə tamamlayıcı əmtələr vardırsa
- ☒ bu əmtənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən

262 əmtənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. əgər bu əmtəyə tələb artarsa, onda:

- ☐ tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtə miqdarı isə artır
- ☐ həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtə miqdarı artır
- ☐ həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtə miqdarı azalar
- ☒ tarazlı qiymət artır, tarazlı əmtə miqdarı isə dəyişməz
- ☐ tarazlı qiymət artır, tarazlı əmtə miqdarı azalar

263 əmtənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- ☐ bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- ☐ bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- ☒ bazarda əmtəə artıqlığı yaranar
- ☐ bu əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
- ☐ bu əmtəyə tələb elastikdir

264 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxar bilər?

- ☐ qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- ☐ vergilərin artması nəticəsində
- ☐ sahələrarası rəqabət nəticəsində
- ☒ dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
- ☐ dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində

265 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- ☒ müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- ☐ istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında
- ☐ tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında
- ☐ bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- ☐ sahələrarası rəqabət nəticəsində

266 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- ☐ tələb qiyməti
- ☐ normal qiymət
- ☐ təklif qiyməti
- ☐ A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- ☒ istehsal qiymət

267 əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmnin çoxalmasına
- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmnin azalması
- ☐ qiymətin və təklifin həcmnin azalmasına
- ☐ əmtəə bazarında heç nə dəyişmir
- ☒ qiymətin azalması və təklifin artması

268 əgər əmtəəyə təklif və tələb artırsa, onda:

- ☐ tarazlı qiymət artar
- ☐ əmtəənin tarazlı həcmi azalar
- ☒ əmtəənin tarazlı həcmi artar
- ☐ heç nə dəyişməz
- ☐ tarazlı qiymət azalar

269 əmtəəyə tələbin azalması nəyə səbəb ola bilər?

- ☐ bu əmtəənin təklifinin azalması
- ☐ əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması
- ☐ bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasını gözləmək
- ☒ bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- ☐ istehlakçıların qəirlərinin artması

270 əgər iki əmtəənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdir sə, onda bu o deməkdir ki,

- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlar
- ☐ bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır
- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- ☐ bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

271 əmtəə təklifinin azalması nəyi artırır?

- ☐ bu əmtəəyə olan tələbin
- ☐ bu əmtəənin qiymət üzrə təklif elastikliyiinin
- ☐ bu əmtəənin gəlir üzrə tələb elastikliyiinin
- ☒ əmtəə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- ☐ qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə olan tələbin

272 Aşağıdakı müddəalardan hansı qiymət üzrə qeyri-elastik tələbə malik əmtəə səciyyəsinə aid deyildir?

- ☐ alıcılar əmtəənin alqısına öz xərclərinin cüzü hissəsinə sərb edirlər
- ☒ bu əmtəənin çoxlu miqdarda əvəzediciləri vardır
- ☐ bu əmtəə ən zəruri əmtəədir
- ☐ qiymət elastikliyi əmsalı 1 –dən azdır
- ☐ əmtəəyə tələb həjminin faiz dəyişməsi əmtəə qiymətinin dəyişməsinə nisbətən azdır

273 əgər gəlir üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti-0,7- yə bərabədirsə, on da bu əmtəə:

- ☐ ən zəruri əmtəədir
- ☒ aşağı keyfiyyətli əmtəədir
- ☐ zinət əşyasıdır
- ☐ tamamlayıcı əmtəədir
- ☐ əmtəə- əvəzedicisidir

274 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- ☐ gəlir effekti
- ☐ Qiffen paradoksu
- ☐ əvəzləmə effekti
- ☐ dəyər qanunu
- ☒ Qossenin birinci qanunu

275 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- ☒ tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
- ☐ ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti
- ☐ büdcə məhdudluğu həcmi
- ☐ əvzləmə səmərəsinin həcmi
- ☐ gəlir effektinin həcmi

276 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- ☐ tələb qanunu
- ☐ Qiffen paradoksu
- ☐ dəyər qanunu
- ☒ Qossenin ikinci qanunu
- ☐ Qossenin birinci qanunu

277 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- ☐ bərabər miqdarda iki nemətin
- ☐ istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
- ☒ əmtəələr dəstinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- ☐ aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- ☐ əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi

278 Fərqsizlik əyriləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- ☐ K.Menger
- ☐ L. Valras
- ☒ B.Pareto
- ☐ İ. Bentam
- ☐ C.Hiks

279 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- ☐ əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- ☐ ümumi faydalılıq dəyişildikdə
- ☐ son faydalılıq dəyişildikdə
- ☐ bu məhsulların qiymətinin artmasında
- ☒ gəlirin həcmi dəyişildikdə

280 əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

- ☒ büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- ☐ büdcə xətti sola dəyişilir
- ☐ büdcə xətti sağa dəyişilir
- ☐ fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- ☐ büdcə xəttinə təsir etmir

281 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- ☐ zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin—kindən azdır
- ☒ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- ☐ bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- ☐ istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- ☐ istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

282 əgər son faydalılıq mənfi olarsa ümumi faydalılıq:

- ☐ mənfi olur
- ☒ azalır
- ☐ nisbətən zəif artır
- ☐ dəyişməz qalır
- ☐ artır

283 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ☒ ümumi faydalılığı
- ☐ ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- ☐ son faydalılığı
- ☐ öz gəlirini
- ☐ əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını

284 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- ☐ artan sürətlə azalır
- ☐ yavaş sürətlə azalır
- ☒ yavaş sürətlə artır
- ☐ artan sürətlə artır
- ☐ dəyişmir

285 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- ☐ istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- ☐ alınan əmtəələrin qiymətləri ilə
- ☐ əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- ☐ əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə
- ☒ istehlakçının üstünlükverimləri ilə

286 əgər istehlakçı büdcə xətti ilə həddə çatmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- ☐ gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir
- ☐ istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- ☐ faydalılığı maksimallaşdırır
- ☐ bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir
- ☒ öz gəlirini tam istifadə etmir

287 . İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- ☐ X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığı
- ☐ X nemətinin son faydalılığı
- ☐ Y nemətinin son faydalılığı

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☒ Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması

288 Engel əyrisi göstərir:

- ☐ Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını
- ☐ istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti
- ☒ istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- ☐ fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- ☐ istehlakçının tarazılıq vəziyyəti

289 koordinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- ☐ modellərdən istifadə edilməməsidir
- ☒ faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsidir
- ☐ fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- ☐ bütün göstərilənlər doğrudur
- ☐ faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir

290 Üstünlükvermənin tranzitivlik aksiomu fəaliyyət göstərsə, istehlakçının fərqsizlik əyriləri:

- ☐ şaquli ola bilməz
- ☐ müsbət meyilli ola bilər
- ☐ üfüqi ola bilməz
- ☒ kəsişə bilməzlər
- ☐ mənfəi meyilli ola bilməz

291 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- ☐ istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir
- ☐ bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır
- ☐ istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur
- ☐ səmərəsiz texnologiya əsasında istensal edilləndir
- ☒ istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması ilə səciyyələnir

292 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- ☐ istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- ☐ nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır
- ☒ verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- ☐ son hədd faydalılığı maksimumdur
- ☐ istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur

293 Qiymət-istehlak xətti birləşdirir.

- ☐ gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- ☐ fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini
- ☒ əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini

294 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- ☐ ümumi faydalılığı azaldır
- ☐ son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar
- ☐ ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfəi qiymət almasına səbəb ola bilər

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır

295 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- ☐ amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- ☐ əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün
- ☒ müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcələri və nəticələri müqayisə etmək üçün
- ☐ bütün yuxarıda sadalananlar üçün
- ☐ kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün

296 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- ☐ bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir
- ☐ bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
- ☐ firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
- ☒ bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır
- ☐ mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün

297 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- ☐ səhmdarların
- ☐ fərdi sahibkarların
- ☐ fəhlələrin
- ☒ bütün sadalananların marağını daxil edir
- ☐ menecerlərin

298 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikinin alması nəyə misaldır.

- ☐ diversifikasiya
- ☒ şaquli integrasiya
- ☐ Üfüqü integrasiya
- ☐ əksmərkəzləşdirmə
- ☐ daxili artım

299 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfumeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- ☐ əksmərkəzləşdirmə
- ☐ Üfüqü integrasiya
- ☐ şaquli integrasiya
- ☒ diversifikasiya
- ☐ daxili artım

300 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- ☐ Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- ☐ Səhmləşdirmə
- ☒ Kapitalın diversifikasiyası
- ☐ Kooperasiya edilmə
- ☐ Sahibkarlıq fəaliyyəti

301 Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- ☐ XIX əsrin sonunda Almaniya

- ☐ XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
- ☒ XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
- ☐ XX əsrin sonunda İtaliyada
- ☐ XX əsrin ortalarında Fransada

302 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- ☐ şaquli integrasiya
- ☐ diversifikasiya
- ☐ daxili artım
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☒ üfüqi integrasiya

303 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- ☒ diversifikasiya
- ☐ daxili artım
- ☐ üfüqi integrasiya
- ☐ udulma
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə

304 X.Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- ☐ hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- ☒ güzəşt məharəti
- ☐ vaxt məhdudiyyətinin təyin edilməsi
- ☐ adları çəkilənlərin heç biri ilə
- ☐ büdcə məhdudiyyətinin tətbiq edilməsi

305 Mikroiqtisadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- ☐ istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- ☐ ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
- ☐ maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- ☐ texnoloji proseslərin cəmidir.
- ☒ bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;

306 Texnoloji səmərəlilik nədir?

- ☐ mövcud istehsal ehtiyatlarından istifadə olunması texnologiyası;
- ☒ verilmiş buraxılış həcmnin təmin edilməsi üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uyğunlaşdırılması;
- ☐ istehsalda işçilərin maşınlarla əvəz olunmasının ən yaxşı üsulları;
- ☐ istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsulu;
- ☐ hazırda ən yeni texnologiyaların tətbiqi;

307 əsas kapitalın dövrliyyəsinə aid olmayanı göstərin:

- ☐ fiziki aşınma
- ☐ amortizasiya
- ☐ mənəvi aşınma
- ☒ diskontlaşdırma
- ☐ investisiya

308 əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- ☐ illik amortizasiyanı

- ☐ amortizasiya norması
- ☐ fondverimini
- ☐ əmək məhsuldarlığını
- ☒ əməyin fondyora yüklənməsini

309 İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- ☐ mənəvi aşınma məbləğinə
- ☒ illik amortizasiya + illik mənfəət
- ☐ fiziki aşınma məbləğinə
- ☐ illik mənfəətə
- ☐ illik amortizasiya

310 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitalla çevrilir:

- ☐ dövriyyə kapitalına
- ☐ əmtəə və pul kapitalına
- ☐ əmtəə kapitalına
- ☐ pul kapitalına
- ☒ məhsuldar kapital ünsürlərinə

311 Avadanlığın aşınması artdıqça amortizasiya fondu:

- ☐ əvvəl artacaq, sonra azalacaq
- ☒ artacaq
- ☐ azalmayacaq
- ☐ dəyişilməyəcək
- ☐ əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq

312 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- ☐ əmək məhsuldarlığını
- ☒ fondverimini
- ☐ kapitalın son hədd məhsulunu
- ☐ amortizasiya normasını
- ☐ fondtutumunu

313 İnvestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- ☐ başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- ☐ investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- ☐ investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- ☐ investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- ☒ ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti

314 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- ☐ əsas kapitaldır
- ☐ dövriyyə kapitalıdır
- ☐ mənəvi aşınmadır
- ☐ diskontlaşdırılmış dəyərdir
- ☒ ümumi investisiyalardır

315 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ☐ uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- ☒ qeyri-sabitlik
- ☐ reklama az xərclərin çəkilməsi
- ☐ bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- ☐ idarəetməyə az xərclərin olması

316 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ☐ kütləvi istehsal məsrəflər
- ☐ ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- ☒ yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ☐ sabitlik

317 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- ☐ biznes
- ☐ kommersiya
- ☒ sahibkarlıq
- ☐ marketinq
- ☐ menecment

318 Boumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☒ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ izafi dəyər nəzəriyyəsi
- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə

319 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimumlaşdırmağa üstünlük verir:

- ☒ qısamüddətli dövrdə
- ☐ uzunmüddətli dövrdə
- ☐ həmişə
- ☐ oligopol şəraitində
- ☐ inhisarçılıq şəraitində

320 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- ☐ satışdan gəlirin maksimumlaşdırılması
- ☐ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☒ firma həcmi maksimumlaşdırılması
- ☐ istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi
- ☐ səhmlərin miqdarının artırılması

321 Həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- ☐ alıcı üstünlükveriminin hesablanması
- ☐ firma işçilərinin artırılması
- ☐ son hədd xərclərinin hesablanması
- ☒ mənfəətin bölüşdürülməsi
- ☐ son hədd gəlirlərinin hesablanması

322 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- ☒ firmaların birləşməsi
- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
- ☐ borc vəsaitləri
- ☐ firmanın öz resursları

323 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- ☒ menecment
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ marketinq
- ☐ biznes

324 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- ☐ biznesdir
- ☐ sahibkarlıqdır
- ☐ menecmentdir
- ☒ marketinqdir
- ☐ kommersiyadır

325 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- ☒ ... $\Theta_1 - P_1$
- ☐ $P - \Theta$
- ☐ $P - P_1$
- ☐ $\Theta - \Theta_1$
- ☐ ... $\dot{I}$...

326 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- ☐ $P - \Theta$
- ☐ $\Theta - \Theta_1$
- ☐ $P - P$
- ☐ $\Theta_1 - P_1$
- ☒ ... $\dot{I}$...

327 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- ☐ adları çəkilənlərin heç biri ilə
- ☒ pul
- ☐ kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır
- ☐ əmtəə
- ☐ məhsuldar

328 Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- ☒ sənaye kapitalının dövrünün daim təkrar olunması
- ☐ kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- ☐ investisiya prosesi
- ☐ pul kütləsinin dövrü
- ☐ əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

329 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- ☒ qeyri-məhsuldar
- ☐ əmtəə
- ☐ pul
- ☐ yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- ☐ məhsuldar

330 əsas kapitəla aid deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☒ yanacaq
- ☐ qurğular
- ☐ avadanlıqlar
- ☐ istehsalat binaları

331 Dövriyyə kapitalına aid deyildir:

- ☐ xammal
- ☐ iş qüvvəsi
- ☐ materiallar
- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☒ qeyri-istehsal binaları

332 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin marksizm adı daşıyır:

- ☐ merkantilizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☒ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ neoliberal istiqamət
- ☐ riyazi məktəb

333 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- ☐ Əxlaqi-Nasirdə
- ☒ Kitabı- Dədə Qoqudda
- ☐ Müqəddimədə
- ☐ heç birində
- ☐ Xəmsədə

334 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- ☒ Platon, Aristotel
- ☐ Konfutsi, Syun-Tszı
- ☐ Varron, Seneka
- ☐ İbn-Xaldun, Foma Akvinski
- ☐ Qay, Katon

335 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- ☐ merkantilistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☒ marşinalistlər
- ☐ neokeynsçilər

☐ monetaristlər

336 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- ☐ merkantilizm, neoliberalizm, marşinalizm
- ☐ fiziokratlar, marksizm, marşinalizm
- ☒ merkantilizm, marksizm, keynsçilik
- ☐ marksizm, keynsçilik, monetarizm
- ☐ fiziokratlar, marksizm, keynsçilik

337 Elmi apstraksiya metodu ibarətdir:

- ☒ iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayrılmaqdan
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından
- ☐ riyazi modellərin qurulmasından
- ☐ iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- ☐ iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən

338 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- ☐ deduksiya metodudur
- ☐ statistik tədqiqat metodudur
- ☒ iqtisadi eksperimentdir
- ☐ induksiya metodur
- ☐ iqtisadi modeldir

339 Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- ☐ iqtisadi eksperimentdir
- ☒ induksiya metodudur
- ☐ məntiqi metodudur
- ☐ deduksiya metodudur
- ☐ elmi abstraksiyadır

340 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar –bu:

- ☐ spesifik iqtisadi qanunlar
- ☐ ümumi iqtisadi qanunlardır
- ☒ iqtisadi kateqoriyalardır
- ☐ iqtisadi modellər
- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlar

341 Dəyər qanunu;

- ☐ iqtisadi kateqoriyadır
- ☐ spesifik iqtisadi qanundur
- ☒ xüsusi iqtisadi qanundur
- ☐ ümumi iqtisadi qanundur
- ☐ iqtisadi qanun deyildir

342 Görünməz əl ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- ☐ A.Marşall
- ☐ J.Keyns
- ☐ K.Marks

- ☐ D.Rikardo
- ☒ A.Smit

343 İqtisad elminə iqtisadi insan terminini kim daxil etmişdir?

- ☐ A.Marşall
- ☐ F.Kene
- ☐ K.Marks
- ☐ D.Rikardo
- ☒ A.Smit

344 İctimai seçim nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- ☐ neoklassik
- ☐ neokeynsçilik
- ☒ sosial-institusional
- ☐ marksizm
- ☐ marcinalizm

345 Konvergeniya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☐ neokeynsçilik
- ☐ neoklassik
- ☒ sosial-institusional
- ☐ neoliberalizm
- ☐ marcinal

346 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- ☐ subyektiv
- ☐ rasionalist
- ☒ dialektik-materialist
- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- ☐ neopozitiv-empirik

347 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- ☒ neopozitiv-empirik
- ☐ rasionalist
- ☐ dialektik-materialist
- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- ☐ subyektiv

348 Mikroiqtisadiyyat nöqtəyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- ☐ vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən
- ☐ inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
- ☒ resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- ☐ bütün sadalananlar düzdür
- ☐ qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən

349 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- ☒ təhlil

- ☐ induksiya
- ☐ deduksiya
- ☐ riyazi modelləşdirmə
- ☐ elmi abstraksiya

350 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- ☐ tarixən keçici xarakter daşıyırlar
- ☐ insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
- ☒ obyektiv xarakter daşıyırlar
- ☐ onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
- ☐ insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər

351 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- ☐ sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir
- ☐ təfəkkürdə konkretədən abstrakta hərəkət
- ☐ tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ aralarında doğrulıq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması.

352 Tələbatların artması qanunu aiddir;

- ☐ iqtisadi qanunlara aid deyil
- ☐ spesifik iqtisadi qanunlara
- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlara
- ☐ belə bir qanun mövcud deyil
- ☒ ümumi iqtisadi qanunlara

353 İqtisad elmində belə metodoloci yanaşma mövcud deyil;

- ☐ neopozitiv-empirik
- ☐ subyektiv
- ☐ dialektik-materialist
- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
- ☒ sosial-institusional

354 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- ☐ neokeynsçilər
- ☐ fiziokratlar
- ☒ merkantilistlər
- ☐ neolibəralar
- ☐ marşinalistlər

355 Elmin tədqiqat predmetini tədaviüldən istehsala keçirən elmi cərəyanını göstərin.

- ☐ keynsçilər
- ☒ fiziokratlar
- ☐ utopik-sosialitlər
- ☐ merkantelistlər
- ☐ marşinalistlər

356 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasının qoymuşdur:

- ☐ keynsçilik
- ☐ proletar siyasi iqtisad
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ fiziokratlar
- ☒ merkantilizm

357 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- ☐ marksizm, merkantilizm
- ☒ monetarizm, neoliberalizm
- ☐ sosial-institusionalizm, marjinalizm
- ☐ keynsçilik, marjinalizm
- ☐ merkantilizm, monetarizm

358 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?

- ☐ K.Marks
- ☐ A.Monkretyen
- ☒ A.Smit
- ☐ F.Kene
- ☐ D.Rikardo

359 İslamın müqəddəs kitabı Qurani-Kərim də nəyə icazə verilmir?

- ☐ alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa
- ☐ xüsusi mülkiyyətçiliyə
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətinə
- ☐ xarici malların alqı- satqısına
- ☒ sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə

360 Ekonomiks anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- ☒ Alfred Marşall
- ☐ Adam Smit
- ☐ Jon Meynard Keynes
- ☐ Karl Marks
- ☐ Jon Stüart Mill

361 İlk dəfə tədavül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- ☐ marşinalizm
- ☒ fiziokratlar
- ☐ merkantilizm
- ☐ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ klassik siyasi iqtisad

362 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir;

- ☐ iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü
- ☐ iqtisadiyyatın strukturu
- ☒ iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları
- ☐ müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi
- ☐ iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları

363 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- ☒ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsilə
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- ☐ riyazi metod və modellərin tətbiqilə
- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə
- ☐ iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsilə

364 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- ☐ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- ☐ riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- ☒ iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsi ilə

365 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- ☐ insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.
- ☐ alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- ☐ sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir:
- ☐ insanların içtimai həyatında iqtisadiyyatın rolu müəyyənləşdirir
- ☒ insanların tələbatlarını ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir

366 İqtisad elminin əsas əhəmiyyəti bu gün ondan ibarətdir ki, o:

- ☐ insanların içtimai həyatlarında iqtisadiyyatın yerini müəyyən edir
- ☒ insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından iqtisadiyyatın daha yaxşı təşkil edilməsinin yollarını göstərir
- ☐ sahibkarlara müvəfəqiyyətlə bizneslərini aparmağa kömək edir
- ☐ iqtisadçı-amillərə öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa imkan verir
- ☐ insanlara təsərrüfat fəaliyyətlərindən onların davranışlarının həqiqi motivlərini açıqlayır

367 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- ☐ Keynes, Marks, Fridman
- ☐ Smit, Rikardo, Marks
- ☒ Smit, Marks, Keynes
- ☐ Kene, Marşall, Fridman
- ☐ Marks, Keynes, Marşall

368 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- ☐ neokeynsçilər
- ☐ marksistlər
- ☐ merkantilistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☒ sosial-utopistlər

369 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- ☐ təhsilin səviyyəsi
- ☐ istehsal potensialı
- ☐ elmi- texniki tərəqqi
- ☐ əsas kapital

☒ insan kapitalı

370 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- ☐ əməyin ictimai xarakterində
- ☐ əməyin keyfiyyətində
- ☐ əməyin miqdarında
- ☐ əmək məhsuldarlığında
- ☒ iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində

371 Resurslara tələb asılı olur:

- ☒ bütün bu cavablar düzdür
- ☐ əvəzedici resursların qiymətlərindən
- ☐ həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- ☐ bütün sadalanan cavablar səhfdir
- ☐ həmin resursun qiymətindən

372 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- ☒ bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır
- ☐ bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- ☐ bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- ☐ bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
- ☐ inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir

373 əməyin qiyməti artır, əgər:

- ☒ mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəyə tələb artacaqsa
- ☐ mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
- ☐ mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
- ☐ mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəyə tələb azalacaqsa
- ☐ mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə

374 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir

- ☐ yuxarıda göstərilənlərin hamısını
- ☒ pul kapitalına tələb və təklifi
- ☐ nominal və real faiz dərəcələrini
- ☐ xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- ☐ istehlakı və yığıcı

375 Sabit kapital ünsürləri aşağıdakılardır

- ☐ xammal və materiallar
- ☐ işçi qüvvəsi
- ☒ əmək vasitələri
- ☐ yuxarıda sadalananların hamısında
- ☐ əmək cisimləri

376 Dəyişən kapital ünsürləri aşağıdakılardır:

- ☐ xammal və materiallar
- ☒ iş qüvvəsi
- ☐ əmək vasitələri
- ☐ yuxarıda sadalananların hamısında

☒ əmək cisimləri

377 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- ☒ tacir və sələm kapitalı
- ☐ pul və məhsuldar kapital
- ☐ məhsuldar və əmtəə kapitalı
- ☐ sələm və əmtəə kapitalı
- ☐ tacir və məhsuldar kapital

378 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması -12% -dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- ☐ 13%
- ☐ 14%
- ☐ 16%
- ☐ 12%
- ☒ 10%

379 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- ☐ artır
- ☐ vahid elastiklə xarakterizə olunur
- ☒ tam qeyri-elastiklik
- ☐ azalır
- ☐ mütləq elastiklik

380 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- ☒ sənaye kapitalistləri
- ☐ icarədarlar – kapitalistlər
- ☐ torpaq sahibləri
- ☐ bütün sadalananlar iştirak edir
- ☐ muzzdlu işçilər

381 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- ☒ bu amillərin hamısından
- ☐ borc faizi dərəcəsi
- ☐ rentanın həcmi
- ☐ sadalanan amillərin heç biri ilə
- ☐ torpağa tələb və təklif

382 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- ☐ keynsçilər
- ☒ fiziokratlar
- ☐ merkantilistlər
- ☐ marcanalistlər
- ☐ marksistlər

383 Differensial renta II əlaqədardır:

- ☐ sahələrarası rəqabətlə
- ☐ təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- ☐ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə

- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- ☒ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

384 Differensial renta I əlaqədardır:

- ☐ sahələrarası rəqabətlə
- ☒ təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- ☐ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- ☐ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

385 əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- ☒ az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək
- ☐ az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- ☐ yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- ☐ çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- ☐ az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək

386 İstehsal amillərindən birinin qiymətinin artması nəticəsində bütün amillərə tələbin azalması göstərir:

- ☐ xərclərin minimallaşması
- ☒ məhsul buraxılışı effekti
- ☐ əvəzləmə effekti
- ☐ mənfəətin maksumlaşdırılması
- ☐ istehsal amilləri bazarında tarazlıq

387 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- ☐ kapitalın natural formasını
- ☐ kapitalın həcmi
- ☐ kapitalın dəyərini
- ☐ kapitalın məhsuldar formasını
- ☒ kapitalın istehlak dəyərini

388 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- ☐ onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa
- ☐ mənfəət norması çoxalarsa
- ☐ faiz dərəcəsi azalarsa
- ☐ faiz dərəcəsi artarsa
- ☒ onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa

389 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- ☐ yerləşmə məkanı
- ☐ torpağın münbitliyi
- ☒ faydalı qazıntıların olması
- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- ☐ su mənbələrinə yaxınlığı

390 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- ☐ inhisar rentaya
- ☐ differensial renta I yaranmasına

- ☐ mütləq rentanın yaranmasına
- ☐ sadalananların heç biri
- ☒ differensial renta II yaranmasına

391 Torpağın qiyməti.

- ☐ faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir
- ☐ rentanın miqdarından asılı deyil
- ☒ kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- ☐ həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- ☐ yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir

392 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- ☐ torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında
- ☐ sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- ☐ sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında

393 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- ☐ 9000
- ☐ 1500
- ☐ 150
- ☒ 900
- ☐ 1400

394 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- ☒ 7050
- ☐ 564080
- ☐ 563920
- ☐ 12120
- ☐ 5070

395 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- ☐ 36
- ☐ 260
- ☐ 300
- ☒ 40
- ☐ 560

396 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 10500
- ☐ 120000
- ☒ 105000
- ☐ 13500
- ☐ 135000

397 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 84000
- ☒ 9000
- ☐ 775
- ☐ 5800
- ☐ 93700

398 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 65000
- ☒ 90000
- ☐ 490000
- ☐ 650000
- ☐ 49000

399 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- ☒ 100
- ☐ 120
- ☐ 1000
- ☐ 1200
- ☐ 10

400 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- ☐ gəlirin xərjləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini
- ☒ istehsalçıya mövjud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəti
- ☐ mənfəətin orta sahə normasını
- ☐ istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- ☐ mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini

401 Azalan verilmə qanunun fəaliyyəti bildirir ki:

- ☒ istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- ☐ tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- ☐ istehsalın həcmnin artması ilə son hədd xərjlərinin qiyməti mənfəi olur
- ☐ istehsada istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- ☐ bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həjmi ixtisar olunmağa meyl edir

402 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- ☐ son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır
- ☐ həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən joxdur
- ☐ həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- ☒ məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- ☐ məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir

403 Sabit xərclərə aiddir:

- ☐ xammal, elektrik enerjisi və məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı
- ☐ fəhlələrin əmək haqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri

- ☒ idarəetmə və mühafizə heyətinin əmək haqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- ☐ idarəetmə heyətinin əmək haqqına, xammalı alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- ☐ işçilərin əmək haqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri

404 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- ☐ son hədd xərcləri minimumdur
- ☐ mənfəət 0-a bərabərdir
- ☐ mənfəət maksimumdur
- ☐ orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- ☒ orta dəyişən xərclər minimumdur

405 Düzgün müddəanı tapın:

- ☐ iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir
- ☐ istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- ☐ iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təjəssüm etdirir
- ☐ son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- ☒ ümumi sabit xərclər istehsal həcmindən dəyişməsi ilə dəyişmir

406 Orta istehsal xərclərinin dəyişməsi bundan asılıdır:

- ☐ son hədd xərclərinin dəyişiklikləri
- ☒ miqyasda qənaət qanununun və azalan verilmə qanununun fəaliyyəti
- ☐ istehsal amillərinin istifadə səmərəliliyi
- ☐ iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasındakı fərqlər
- ☐ ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsi

407 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- ☐ 720
- ☐ 1800
- ☒ 3240
- ☐ 45
- ☐ 2520

408 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- ☐ 40
- ☐ 5
- ☐ 4
- ☐ 20
- ☒ 3

409 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- ☐ 12
- ☐ 1440
- ☐ 1200
- ☐ 14
- ☒ 11

410 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- ☐ satışın həcmnin və firma gəlirlərinin artırılması
- ☐ firma həcmnin maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- ☐ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması

411 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- ☐ Böyük Britaniya
- ☒ Yaponiya
- ☐ Almaniya
- ☐ Kanada
- ☐ Fransa

412 Bixeviorizm adlanır:

- ☐ həcmnin maksimalaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☒ davranış firma nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ menecer firma nəzəriyyəsi

413 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- ☐ bələdiyyə
- ☒ səhmdar
- ☐ dövlət
- ☐ bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
- ☐ xüsusi

414 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- ☐ qiymətli kağızların əlavə buraxılışı
- ☐ bank krediti
- ☐ investisiya
- ☐ bütün sadalanan amillər
- ☒ qovuşma və udulma

415 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- ☐ yalançı kapital
- ☐ əsas kapital
- ☒ dövriyyə kapitalı
- ☐ insan kapitalı
- ☐ nizamnamə kapitalı

416 İnvestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- ☒ istehsal xərcləri quruluşuna görə
- ☐ sahə quruluşuna görə
- ☐ təkrar istehsal quruluşuna görə
- ☐ bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur

☐ ərazi quruluşuna görə

417 Maliyyə investisiyaları – bu:

- ☐ dövlət investisiyaları
- ☐ Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- ☒ vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- ☐ qeyri-dövlət investisiyaları
- ☐ bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar

418 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- ☐ pulun dövriyyə sürəti
- ☐ müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt
- ☐ kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- ☒ müəyyən dövr ərzində kapitalın dövranının sayı
- ☐ kapitalın dövranının həyata keçirildiyi vaxt

419 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- ☐ amortizasiya
- ☐ investisiya
- ☐ avans edilmə
- ☒ diskontlaşdırma
- ☐ maliyyələşmə

420 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- ☐ duopoliya
- ☐ inhisar
- ☐ kartel
- ☒ konqlomerat
- ☐ monopsoniya

421 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- ☒ firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi
- ☐ ictimai fikir
- ☐ ekoloji vəziyyət
- ☐ sosial şərtlər
- ☐ siyasi şərait

422 Doğru olmayanını göstərin:

- ☐ davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.
- ☐ artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.
- ☐ menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir:
- ☒ menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.

423 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☒ Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- ☐ Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər

- ☐ Müasir firma adı çoxprofilli istehsaldır
- ☐ Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur
- ☐ Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənilir

424 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- ☐ bütün mərhələləri
- ☐ I və II
- ☒ I və III
- ☐ II və III
- ☐ kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir

425 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alırıq:

- ☐ amortizasiya fondu
- ☒ illik amortizasiya
- ☐ amortizasiya norması
- ☐ kapitalın son hədd məhsulu
- ☐ fond verimi

426 Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- ☒ texniki tərəqqi
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- ☐ dəb
- ☐ göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- ☐ əmtəyə olan tələb

427 əmtənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- ☐ əmtənin qiyməti
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
- ☒ ehtiyatların qiyməti
- ☐ verilmiş əmtənin əmtəə istehlakçıların sayı
- ☐ əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

428 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- ☐ 0-dan kiçik
- ☐ 1
- ☐ 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- ☐ göstərilənlərdən heç biri
- ☒ 1-dən böyük

429 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- ☐ 0-dan kiçik
- ☐ 1
- ☒ 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- ☐ göstərilənlərdən heç biri
- ☐ 1-dən böyük

430 əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi bundan asılı deyildir:

- ☐ əmtənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan

- ☐ istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən
- ☐ istehlakçının büdcəsində əmtəənin xüsusi çəkisindən
- ☐ bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
- ☒ təklifin həcmindən

431 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- ☐ A.Smit
- ☒ A.Kurno
- ☐ İ.Bentam
- ☐ H.Hossen
- ☐ A.Marşall

432 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olur:

- ☐ bu əmtəənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- ☐ bu əmtəənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi
- ☐ istehsal vergilərin artması
- ☒ bütün sadalananlar təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb ola bilər
- ☐ sadalananlardan heç nə təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur

433 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur?

- ☐ əmtəənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- ☒ alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- ☐ istehsal vergilərin dəyişməsi
- ☐ əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- ☐ əmtəə istehsalçıların sayının azalması

434 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa:

- ☐ ehtiyatların qiyməti azalır.
- ☒ əmtəələrin qıtlığı əmələ gəlir.
- ☐ əmtəə artıqlığı yaranır.
- ☐ əmtəənin təklifi artır.
- ☐ satıcılar bazarı formalaşır.

435 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metod daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- ☐ qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- ☐ qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- ☐ qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- ☐ bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yol verilməzdir
- ☒ vergi və subsidiyaların köməyi ilə

436 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- ☐ bazar tarazlığını təmin etmək üçün
- ☐ istehlakçılara yardım etmək üçün
- ☒ istehsalçılara yardım etmək üçün
- ☐ tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- ☐ rəqabəti saxlamaq üçün

437 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- ☐ tarazlı qiymət səviyyəsində

- ☐ tarazlı qiymətdən yüksək
- ☒ tarazlı qiymətdən aşağı
- ☐ tələb qiyməti səviyyəsində
- ☐ təklif qiyməti səviyyəsində

438 əmtənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- ☐ əmtənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnoloqiyanın tətbiqi
- ☐ əmtənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi
- ☐ əmtə istehsalçıların sayının artması
- ☒ əmtə təklifinin azalması
- ☐ əmtəyə tələbin azalması

439 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- ☐ topdansa satış qiymətləri
- ☐ müqavilə qiymətləri
- ☐ pərakəndə satış qiymətləri
- ☐ bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
- ☒ bütün sadalananları səciyyəvidir

440 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- ☐ tələb və təklifin təərəffüdlərin
- ☐ yalnız tələbin dəyişikliklərin
- ☐ istehsal şərtlərinin dəyişməsinin
- ☒ sahələrarası rəqabətin
- ☐ yalnız təklifin dəyişikliklərin

441 Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- ☐ qısamüddətli dövrdə əmtələrin qiymətləri dəyişmir
- ☒ təcrübə topladıqca sahibkarlıq qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
- ☐ bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
- ☐ əmtə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
- ☐ əmtə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır

442 əmtə istehsalçısı onun qiyməti 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəyə tələb:

- ☐ elastikdir
- ☐ vahid elastikli tələbdir
- ☒ qeyri-elastikdir
- ☐ mütləq qeyri- elastikdir
- ☐ mütləq elastikdir

443 əgər iki əmtə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a və bərabədirsə onda bu o deməkdir ki,

- ☐ hər iki əmtə aşağı keyfiyyətlidir
- ☐ bu qarşılıqlı tamamlayan əmtələrdir
- ☐ bu qarşılıqlı əvəzədən əmtələrdir
- ☐ hər iki əmtəyə tələb mütləq qeyri – elastikdir
- ☒ əmtələrə tələb bir- birindən asılı deyildir

444 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- ☐ zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtələrə

- ☐ o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər
- ☐ əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- ☐ əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- ☒ ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə

445 əgər əmtəənin qiymətinin 5% düşməsi əmtəənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, on da bu əmtəənin təklifi:

- ☒ elastikdir
- ☐ mütləq elastikdir
- ☐ qeyri- elastikdir
- ☐ vahid elastikliyə malikdir
- ☐ mütləq qeyri- elastikdir

446 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,

- ☐ təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 –a bərabərdir
- ☐ əmtəənin təklifi mütləq elastikdir
- ☐ təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ əmtəənin təklif elastikliyi mənfidir
- ☒ əmtəənin təklifi mütləq qeyri- elastikdir

447 əmtəəyə tələb əyrisi üfqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,:

- ☐ qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 –a bərabərdir
- ☒ əmtəəyə tələb mütləq elastikdir
- ☐ qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ əmtəəyə tələb elastikliyi mənfidir
- ☐ əmtəəyə tələb mütləq qeyri- elastikdir

448 Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- ☐ əmtəə ehtiyatları
- ☒ əhəlinin yığımları
- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ idxalın həcmi
- ☐ istehsalın əmtəə məhsulu

449 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- ☐ son faydalılıq qanunu
- ☒ bazarın konyukturudur
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ bazar tarazlığı
- ☐ dəyər qanunu

450 əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- ☒ ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin aşağı düşməsi qarşılıqlı tamamlayandırsa, onda birinciyə
- ☐ ikinci əmtəəyə qiymətin azalması
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin artması
- ☐ heç bir dəyişiklik doğurmur
- ☐ ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi

451 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandırısa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşaiyət olunur?

- ☐ ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ☒ ikinci əmtəəyə tələb artır
- ☐ heç bir dəyişiklik baş vermir
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.

452 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- ☐ tələb əyrisinin sağa
- ☒ təklif əyrisinin sağa
- ☐ tələb əyrisinin sola
- ☐ heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
- ☐ təklif əyrisinin sola

453 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- ☐ istehlakçıların istək və arzuları
- ☒ əmtəələrin qiyməti
- ☐ gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- ☐ əvəzedici malların qiyməti
- ☐ əhəlinin yaş səviyyəsinin sayları

454 əmtəənin bazar dəyəri əks etdirir:

- ☐ konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəəyə tələb və təklifin nisbəti
- ☒ bu əmtəənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu
- ☐ bu əmtəənin nadirliyi, istehlakçılarınəksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- ☐ əmtəənin bu və ya digər insan tələbatını ödəyə qabiliyyəti
- ☐ əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti

455 Tədavül üçün zəruri olan rulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- ☐ $M=V-P \cdot Q$
- ☐ $M=P \cdot V-Q$
- ☐ $V=P+Q:M$
- ☐ $P=M \cdot V:Q$
- ☒ $M=P \cdot Q:V$

456 əmtəə təsərrüfatından fərqli olaraq natural təsərrüfatda əmək məhsulları

- ☐ istehlak dəyərinə malik olmur
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsmi deyil
- ☐ ictimai istehlak dəyərinə malik olmur
- ☐ əmtəə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir
- ☒ istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur

457 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ yığım vasitəsi
- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dünya pulu

458 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- ☐ istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
- ☐ əmtəə istehsalçılarının differensiasiyası
- ☐ əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
- ☒ bütün sadalananlar dəyər qanunun funksiyalarıdır
- ☐ sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil

459 Smit paradoksu adlanan paradoks əmtəənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- ☐ faydalılıq
- ☐ mübadilə dəyəri
- ☒ nadirlik
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehsal dəyəri

460 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- ☐ nemətin mübadilə dəyərini
- ☒ nemətin qiymətliliyi
- ☐ nemətin istehlak dəyərini
- ☐ sadalananlardan heç birini
- ☐ nemətin qiymətini

461 əmtəənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ bazarda əmtəənin miqdarı ilə
- ☐ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ əmtəənin nadirliyi ilə
- ☐ əmtəənin faydalılığı
- ☒ onun istehsal və reallaşdırılması şərtlərilə

462 əmtəənin ictimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ bazarda əmtəənin miqdarı ilə
- ☐ əmtəənin faydalılığı ilə
- ☐ onun istehsal və reallaşma şərtlərilə
- ☒ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ əmtəənin nadirliyi ilə

463 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- ☐ əmtəənin istehlak dəyəridir
- ☐ əmtəənin nadirliyidir
- ☐ əmtəənin bazar dəyəridir
- ☐ əmtəənin mübadilə dəyəridir
- ☒ əmtəənin ictimai dəyəridir

464 əmtəənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
- ☐ əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqlar nəzəriyyəsi
- ☒ əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi

465 Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərclər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsini birləşdirmişdir:

- ☐ L.Valras
- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Smit
- ☒ A.Marşall
- ☐ K.Menqer

466 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- ☒ müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☐ sikkələr, vanknotlar, veksellər, elektron pullar
- ☐ qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
- ☐ metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☐ sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar

467 Pul sistemi – bu:

- ☐ pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- ☐ metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
- ☒ ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
- ☐ tədavüldəki pul kütləsidir
- ☐ milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

468 Bimetallizm və monometolizm – bu formalarıdır:

- ☒ pul sistemlərinin
- ☐ kredit pullarının
- ☐ dünya pullarının
- ☐ qiymət miqyasının
- ☐ elektron pullarının

469 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☒ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü

470 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü

471 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ dünya pulu

☒ dəyər ölçüsü

472 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☒ yığım vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü

473 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☒ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü

474 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilərlər:

- ☒ dönərli valyuta və qızıl
- ☐ kağız pullar
- ☐ qızıl və kağız pullar
- ☐ sadalanan heç biri
- ☐ bank vekselləri

475 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- ☐ veksellər
- ☐ çeklər
- ☐ banknotlar
- ☒ kağız pullar
- ☐ depozlarda olan pullar

476 Tam dəyərli pullar:

- ☐ kağız pullardır
- ☐ veksellər və çeklərdir
- ☒ qızıl və gümüş sikkələrdir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ elektron pullardır

477 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- ☐ pulun denominasiyası
- ☐ inflyasiya
- ☐ devalvasiya
- ☐ pulun likvidliyi
- ☒ qızılın demonetizasiyası

478 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- ☐ pul aqreqatlarının cəmini;
- ☒ tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- ☐ pulun funksiyalarını;
- ☐ pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları

- ☐ tədavüldən çıxan pul kütləsini

479 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- ☐ ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi
☐ ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi
☐ ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
☒ bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
☐ iqtimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi

480 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- ☐ istehlakçdır
☐ resursların mülkiyyətçisidir
☐ istehsalçdır
☒ bütün sadalananlar
☐ iqtisadiyyatın tənzimlənməsi həyata keçirir

481 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- ☐ İstehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsmindən
☐ istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
☒ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
☐ bazar iştirakçlarına zəruri informasiyanı verməkdən
☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

482 Bazarın integrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- ☒ istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
☐ istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
☐ bazar iştirakçlarına zəruri informasiyanı verməkdən
☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

483 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- ☐ istehsal sahələrilə itsehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
☒ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
☐ bazar iştirakçlarına zəruri informasiyanı verməkdən
☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

484 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- ☐ korporativ iqtisadiyyat
☐ sosial bazar təsərrüfatı
☒ qarışıq iqtisadiyyat
☐ sadalanalardan heç biri
☐ bütün sadalananlar

485 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
☐ sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq
☐ mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq

- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq

486 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- ☒ firmadaxili
- ☐ büdcə-vergi
- ☐ inzibati
- ☐ xarici iqtisadi
- ☐ kredit-pul

487 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- ☐ əmək bölgüsüdür
- ☒ əmtəələrin və pulun hərəkətidir
- ☐ maddi nemətlər və xidmətlərdir
- ☐ adları çəkilənlərdən heç biri
- ☐ tələb və təklifin dəyişiklikləridir

488 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanını göstərin.

- ☐ içtimai əmək bölgüsü
- ☒ muzzdlu əməyin üstünlüyü
- ☐ istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
- ☐ insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması
- ☐ əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi

489 İçtimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- ☐ istehsala istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
- ☐ rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq
- ☐ tələb və təklif tarazlaşdırılması
- ☒ bütün göstərilənlərdən
- ☐ köhnəlmiş istehsalların bağlanmasına təsir etmək

490 İqtisadi mənafeələr – bu:

- ☐ iqtisadi subyektlərin maraqları
- ☐ insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
- ☒ iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- ☐ insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- ☐ insanların özünün reallaşdırmağa tələbatı

491 Göstərilən amillərdən hansı iqtisadi resurslara aiddir.

- ☐ təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
- ☐ informasiya amili
- ☐ əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
- ☐ sadalananların heç bir
- ☒ sadalanan hamısı

492 əmək cisimləri –bu:

- ☐ alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
- ☐ binalar, yollar, kanallardır
- ☐ fəhlələr və istifadəedicilər heyətidir

- ☐ hazır məhsul
- ☒ sonrakı emala gedən xammal

493 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
- ☐ texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;
- ☐ əmək alətləri və təkrar istehsal olunan əmək vasitələri;
- ☐ əmək vasitələri və əmək məhsulu
- ☒ istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.

494 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcud deyil:

- ☐ istehsal
- ☒ həddindən artıq ifrat istehsal
- ☐ bölgü
- ☐ istehlak
- ☐ mübadilə

495 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- ☐ 2
- ☒ 4
- ☐ 3
- ☐ 6
- ☐ 5

496 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansılar doğrudur?

- ☐ torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- ☐ resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital
- ☐ torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- ☐ sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- ☒ torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti

497 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ maddi istehsal
- ☒ içtimai təkrar istehsal
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ qeyri maddi istehsal

498 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- ☒ mümkün olan maksimum istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- ☐ firmanın maksimum istehsal həcmi
- ☐ istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı
- ☐ müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- ☐ firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını

499 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- ☒ orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir

- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

500 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- ☐ bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- ☐ tələbin qiymətə görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.
- ☒ bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- ☐ tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil

501 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- ☐ firmaların arasında rəqabət güclənir
- ☒ bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- ☐ əmtəə qıtlığı yaranır
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir

502 əgər təkmil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- ☐ təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
- ☐ təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnəcək
- ☒ təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnəcək
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək

503 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- ☐ Öz məhsulunun təklifini artırır
- ☒ daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edir
- ☐ daha çox həcmdə məhsul satar
- ☐ öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır
- ☐ bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirir

504 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasında fərq:

- ☐ iqtisadi mənfəətdir
- ☐ sabit xərclərdir
- ☐ mühasibət mənfəətdir
- ☒ istehsalçının əlavə gəliridir
- ☐ dəyişən xərclərdir

505 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- ☐ firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- ☒ Herfindal-Hirşman indeksini
- ☐ son hədd əvəzləmə normasını
- ☐ amortizasiya normasını
- ☐ Lerner indeksini

506 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- ☐ Şaquli xətt

- ☒ mənfi mailliyə malikdir
- ☐ üfüqi xətt
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ müsbət mailliyə malikdir

507 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- ☐ resurslara qiymətlərin artması
- ☒ alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu
- ☐ əmtəələrin defisiti
- ☐ inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- ☐ qiymət diskriminasiyası

508 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- ☐ istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- ☐ aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
- ☒ bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- ☐ büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
- ☐ kiçik biznesə yardım etməkdir

509 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifinin azalırsa, onda bu:

- ☐ əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- ☐ bazarda əmtəə defisitinə səbəb olar
- ☐ əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- ☐ bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- ☒ bazara heç cür təsir köstərməz

510 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar- bu:

- ☒ sadə inhisardır
- ☐ dövlət inhisarıdır
- ☐ təbii inhisardır
- ☐ oliqopolyadır
- ☐ mönopsoneiyadır

511 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması- bu:

- ☐ kartellidir
- ☒ trestdir
- ☐ sindikattır
- ☐ sadalananlardan heç bir
- ☐ konserndir

512 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- ☐ cəmiyyətin resursları ehtəyə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- ☐ bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- ☒ cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- ☐ alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- ☐ bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

513 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- ☒ son hədd gəlirinə və orta gəlirə

- ☐ son hədd xərclərinə
- ☐ orta xərclərə
- ☐ sabit xərclər
- ☐ orta xərclər + iqtisadi mənfəət

514 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- ☐ daima yeri var
- ☐ mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- ☒ uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- ☐ əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər
- ☐ əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər

515 AVC əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- ☒ firmanın bağlanması nöqtəsi
- ☐ qısamüddətli firmanın tarazılıq nöqtəsi
- ☐ uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazılıq nöqtəsi
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ itgisizlik nöqtəsi

516 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtəənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- ☐ son hədd gəliri əyrisi mövcud deyil
- ☐ son hədd gəliri şaqulidir
- ☒ tələb əyrisi üfüqidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- ☐ tələb əyrisi şaqulidir

517 Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- ☐ məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- ☒ məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- ☐ orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- ☐ orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- ☐ məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

518 əgər əmtəənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- ☐ istehsalı dayandırmalı
- ☐ yeni texnologiyaya keçməli
- ☒ qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- ☐ əmtəənin qiymətini artırmalı
- ☐ qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

519 Yeni firmaların sahəyə daxil olması üçün maneələrə aiddir:

- ☐ patentlər
- ☐ tanınmış ticarət nişanları
- ☐ miqyas effekti
- ☒ bütün göstərilənlər
- ☐ firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi

520 İnhisar hökmüranlığı tullantısız texnoloqiya əsaslanan məbil istehsalı olan inhisar hansı tipə

aiddir?

- ☐ təbii inhisar
- ☒ açıq inhisarı
- ☐ qapalı inhisar
- ☐ monopsoniya
- ☐ dövlət inhisar

521 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- ☐ əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- ☐ firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- ☐ firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- ☐ düzqün cavab yoxdur
- ☒ firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

522 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmürlüğü indeksini göstəricisidir.

- ☒ $(P-MC)/P$
- ☐ $(P-MC)/E$
- ☐ P/E
- ☐ I/P
- ☐ $P/(P-MC)$

523 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- ☐ bazarın həcmi
- ☐ istehsalın miqyası
- ☐ istehsal resursları üzərində nəzarət
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ inzibati yardım

524 Müasir antiinhisar tənzimlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- ☐ bazarın inhisarlaşması
- ☐ qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr
- ☐ firmaların qovuşması
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyyətləri

525 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- ☒ onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- ☐ məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsi
- ☐ alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsi
- ☐ firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- ☐ sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

526 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- ☐ orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
- ☒ orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmi
- ☐ orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmi
- ☐ son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmi
- ☐ orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

527 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- ☐ mənfi meyilli əyri
- ☐ müsbət meyilli əyri
- ☒ koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- ☐ düz şaquli
- ☐ əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

528 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- ☐ mənfidir
- ☐ vahidə bərabərdir
- ☒ sıfıra yaxınlaşır
- ☐ hesablanmır
- ☐ sonsuzluğa yaxınlaşır

529 Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- ☐ sahə üçün qabağçıl texnoloqiyların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
- ☐ sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;
- ☐ sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;
- ☐ bütün göstərilənlər düzqündür
- ☒ sahə üçün bazar hökmüranlığının yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;

530 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- ☐ satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- ☐ bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- ☐ müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- ☒ bütün yuxarıdakılar doğrudur
- ☐ sahə hədlərinin yüksək olması

531 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- ☒ istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- ☐ istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- ☐ yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
- ☐ firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir

532 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- ☐ Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- ☐ Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- ☒ Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
- ☐ Sadalananların hamısı aiddir
- ☐ Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı

533 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- ☐ qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- ☐ istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması
- ☐ resurslardan rasionaı istifadəyə rəvac verməsi
- ☐ qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması

- ☒ inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi

534 Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- ☐ əmtəələrə satışdan sonra xidmət
☐ əmtəənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
☐ əmtəənin istehlakçıya çatdırılması
☐ sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
☒ dempinq qiymətlərinin tətbiqi

535 Ümumi mənfəət bərabərdir:

- ☒ istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
☐ orta və son hədd mənfəətin cəminə
☐ orta gəlirlə orta xərclərin fərqi
☐ ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
☐ orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

536 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- ☐ İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
☐ Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir
☐ Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
☒ Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
☐ Özünütənzimləmə qabiliyyəti

537 Haqsız rəqabətin əsas metodlara aid deyil .

- ☐ iqtisadi (sənaye) kəşfiyyatı;
☐ rüşvət və şantaj etmə işgüzar hesabatları ilə fırıldaqçılar;
☐ rəqibin məhsulunun saxtalaşdırılması;
☐ istehlakçıların aldadılması;
☒ satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;

538 Sağlam rəqabətin əsas metodlara aid deyil.

- ☐ qiymətin aşağı salınması;
☐ yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ett-nin nəticələrindən istifadə və s.;
☐ reklam, satışa qədər və satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;
☐ malın keyfiyyətinin artırılması
☒ saxta malların istehsalı

539 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- ☐ bazarda həcmiə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə
☐ inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
☒ inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa
☐ sadalanan hallardan heç birində
☐ inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

540 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- ☐ polad
☐ avtomobil
☐ bərbər xidməti
☐ dəbli geyimlər

☒ firmaların səhmləri və istiqrazları

541 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- ☒ bütün cavablar düz deyil
- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ üfüqi xətt
- ☐ şaquli xətt
- ☐ mənfi meyilli

542 əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa firma nə etməlidir?

- ☐ həmin əmtəənin istehsalını artırmalı
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☒ həmin əmtəənin istehsalını dayandırmalı
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını azaltmalı

543 İnhisar hakimiyyəti- bu:

- ☐ öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- ☐ istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- ☐ zamanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- ☒ maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsir etmə imkanı
- ☐ sadalananlardan heç biri

544 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- ☐ abş -da 1990-ci ildə
- ☒ kanadada 1889-cu ildə
- ☐ abş -da 1914-ci ildə
- ☐ belçikada 1935-ci ildə
- ☐ danimarkada 1937-ci ildə

545 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- ☐ müsbət meyilli
- ☐ mənfi meyilli
- ☐ şaquli xətt
- ☒ üfüqi xətt
- ☐ qırıq xətt

546 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- ☐ firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- ☒ qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- ☐ firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- ☐ orta xərclər son hədd xərclərindən yüksək olarsa
- ☐ orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa

547 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- ☐ sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- ☐ bütün sadalananlar nəzərə alınır
- ☒ firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə
- ☐ qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti

☐ sahədə firmaların sayı

548 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- ☐ istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- ☐ zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarılırlar
- ☐ istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur
- ☐ yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- ☒ cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır

549 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- ☐ sahədaxili
- ☐ funksional
- ☐ firmalararası
- ☒ firmadaxili
- ☐ sahəarası

550 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- ☒ firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- ☐ bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur
- ☐ bütün sadalananların hamısının yeri var
- ☐ istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- ☐ firmalar qiymətə təsir göstərirlər

551 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- ☐ inzibati-hüquqi
- ☐ bütün sadalananlar mövcuddur
- ☒ qanunvericiliyi
- ☐ iqtisadi
- ☐ inzibati-iqtisadi

552 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- ☒ firmanın istehsal etdiyi əmtəyə tələbin yüksək elastikliyi
- ☐ nadir xammal resursuna sahib olmaq
- ☐ bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- ☐ bu əmtəənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər

553 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- ☐ konsern və kartel
- ☒ sindikat və kartel
- ☐ kartel və trest
- ☐ sindikat və trest
- ☐ trest və konsern

554 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin

- ☒ istehsal müəssisələri
- ☐ xammal bircaları
- ☐ audit şirkətləri
- ☐ konsaltinq firmaları

☐ kommersiya bankları

555 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- ☐ Böyük Britaniyada 1776-cı ildə
- ☐ İslandiya 1969-cu ildə
- ☒ İrlandiya, 1959-cu ildə
- ☐ Fransa 1897- ci ildə
- ☐ ABŞ-da 1929-cu ildə

556 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- ☐ informasiya
- ☐ tədavül vasitələri
- ☐ istehsal vasitələri
- ☐ qiymətli kağızlar
- ☒ innovasiyalar

557 Qiymətli kağızlar bazarında ticarət obyektibü deyildir:

- ☒ lisenziyalar
- ☐ istiqrazlar
- ☐ səhmlər
- ☐ çeklər
- ☐ beksellər

558 Bu bazarlardan hansı subyektlər üorə bazar təsnifatına aid deyildir?

- ☐ dövlət müəssisələri bazarı
- ☐ satıcılar bazarı
- ☐ alıcılar bazarı
- ☒ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ vasitəçilər bazarı

559 Öz adından və öz hesabı ilə sövdələşmə həyata keçirən şəxs-bu:

- ☒ dilerdir
- ☐ fyuçersdir
- ☐ brokerdir
- ☐ maklerdir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir

560 Aşağıdakı bazanın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- ☐ ixrac bazarı
- ☐ pərakəndəsatış bazarı
- ☐ topdansatış bazarı
- ☐ idxal bazarı
- ☒ dövlət müəssisələri bazarı

561 Aşağıdakılardan rəqabət dərəcəsinə görə təsnifləşməyə aid olmayan bazarı göstərin:

- ☐ oliqopoliya bazarı
- ☐ azad bazar
- ☒ leqal bazar
- ☐ inhisarçı rəqabət bazarı

☐ inhisarçı bazar

562 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 2003-cü il
- ☐ 2001-ci il
- ☐ 1993-cü il
- ☐ 1998- ci il
- ☒ 1995-ci il

563 İri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- ☐ həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyənin müəyyənəşdirilməsi
- ☐ onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənəşdirilməsi
- ☒ onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- ☐ iri müəssisələri özəlləşdirmək lazım deyil.
- ☐ onların dinamik inkişafının təmin edilməsi

564 Hansı sahədə dövlət mülkiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- ☐ fundamental elm
- ☐ tarixi abidələrin mühafizəsi
- ☐ ekoloci təhlükəsizlik
- ☒ bank sahəsi
- ☐ təhsil

565 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- ☐ inflyasiya problemidir
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemidir
- ☒ resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemidir
- ☐ iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemidir
- ☐ işsizlik problemidir

566 İstehsal imkanların əyrisi üzərində resursların tam istifadəsinin göstərir istənilən

- ☐ 0 –dən başqa nöqtələr
- ☐ istehsal imkanların əyrisindən aşağı olan nöqtə
- ☐ istehsal imkanların əyrisindən yuxarı olan nöqtə
- ☐ düz cavab yoxdur
- ☒ İstehsal imkanların əyrisi üzərində olan nöqtə

567 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- ☐ o biri məhsulun istehsalı dayandırılır
- ☐ o biri məhsulun istehsalı artır.
- ☒ o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür.
- ☐ qəlirlər artır
- ☐ o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır.

568 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ hərcləri əks olunur:

- ☐ tələbənin saxlanması valideynlərin çəkdiyi xərclər
- ☒ təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
- ☐ təqaüdüün miqdarı
- ☐ təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər

- ☐ orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri

569 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- ☐ iqtisadiyyatda ETT-nin rolu
☒ istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
☐ formasiya yanaşması
☐ resurslara mülkiyyətin formaları
☐ iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi

570 Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- ☐ kömür hasilatı sənayesi
☒ kənd təsərrüfatı
☐ pərakəndə ticarət
☐ ictimai iaşə
☐ avtomobil istehsalı

571 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- ☒ istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı
☐ xüsusi mülkiyyətin zəmanətli mühafizəsi
☐ müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
☐ bütün sadalananlar aiddir
☐ xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması

572 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- ☐ tam yoldaşlıq mülkiyyəti
☐ bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
☒ səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
☐ məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti
☐ kooperativ mülkiyyət

573 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- ☐ özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilməsi
☐ fond bazarının yaradılması
☐ özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
☐ bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
☒ iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü

574 İqtisadi institutlar anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- ☐ monetarist
☐ neokeynsçi
☐ marksizm
☒ sosial-institusional
☐ neolibereal

575 Mülkiyyət hüququ:

- ☒ bütün sadalanan hüquqları
☐ nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
☐ nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.

- ☐ sadalanan hüquqlardan heç biri
- ☐ nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.

576 Mülkiyyət iqtisadi anlayışı kimi:

- ☐ əşyanın icarəyə verilməsi
- ☐ əşyanın özüdür
- ☐ insanların əşyalara münasibətidir
- ☐ mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- ☒ əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.

577 Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- ☐ bələdiyyə mülkiyyəti
- ☒ səhmdar mülkiyyəti
- ☐ dövlət mülkiyyəti
- ☐ kooperativ mülkiyyət
- ☐ xüsusi mülkiyyət

578 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- ☐ müsadirə
- ☐ inventerləşmə
- ☐ milliləşdirmə
- ☐ spesifikasiya
- ☒ özəlləşdirmə

579 Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- ☐ müsadirə
- ☐ inventarlaşdırma
- ☒ milliləşdirmə
- ☐ spesifikasiləşdirmə
- ☐ özəlləşdirmə

580 İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- ☐ keçid iqtisadiyyatının
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- ☒ azad bazar iqtisadiyyatının
- ☐ sadalananlardan heç birinin
- ☐ qarışıq iqtisadiyyatın

581 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem necə adlanır ?

- ☐ inzibati- amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☒ azad bazar iqtisadiyyatı

582 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səciyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- ☒ sərbəst bazar iqtisadiyyatı

- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat

583 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☒ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ sərbəst bazar iqtisadiyyatı

584 İqtisadi sistem:

- ☐ texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;
- ☒ maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- ☐ təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;
- ☐ dövlətin iqtisadiyyatının tənzimləmə sistemi
- ☐ mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;

585 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- ☐ nə, nə vaxt, kimin üçün
- ☐ nə, harda, kimin üçün
- ☐ gəlirlər necə bölünür
- ☐ işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir
- ☒ nə, necə, kimin üçün

586 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- ☐ 6
- ☐ 4
- ☐ 3
- ☐ 7
- ☒ 5

587 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır.

- ☐ iqtisadi ziddiyyətlərlə
- ☐ insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- ☒ istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- ☐ istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- ☐ dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə

588 İstehsal vasitələri və onları hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məjmuu adlanır.

- ☐ istehsal üsulu
- ☐ istehsal münasibətləri
- ☒ məhsuldar qüvvələr
- ☐ əmək vasitələri
- ☐ iqtisadi sistem

589 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalkı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- ☐ istehsal imkanları
- ☐ sosial münasibətlər
- ☐ texnoloji münasibətlər
- ☐ məhsuldar qüvvələr
- ☒ istehsal münasibətlər

590 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

- ☒ F. Monkreyen
- ☐ K. Marks
- ☐ U.Petti
- ☐ P.Buaqilder
- ☐ D.Rikardo

591 F.Kens görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- ☐ marşinalizmin
- ☐ merkantilizmin
- ☒ fiziokratların
- ☐ keynsçiliyin
- ☐ neoliberalizmin

592 Ticarət burcuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- ☐ fiziokratlar nəzəriyyəsi
- ☒ merkantilizm
- ☐ marşinalizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ proletar siyasi iqtisadı

593 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- ☐ XIX əsrin ortalarında
- ☐ bizim dövrdə
- ☐ XYII əsrdə
- ☐ XX əsrin 70-ci illərində
- ☒ XX əsrin 30-cu illərində

594 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- ☐ 1890-cı ildə
- ☐ 1776-cı ildə
- ☒ 1615-ci ildə
- ☐ 1932-ci ildə
- ☐ 1902-ci ildə

595 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- ☐ L.Erxard
- ☐ A.Marşall
- ☐ K.Marks
- ☐ V.Pareto

596 Adları sadalanan alimlərdən kim marşinalizmin nümayəndəsidir:

- ☒ U.Jevons, K.Menger
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ L.Erxard, M.Fridman
- ☐ Ş.Furye, C.Sismondi

597 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- ☐ sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;
- ☒ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehsalının öyrənilməsi;
- ☐ xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
- ☐ şəxslərin və sosial institutların davranışı
- ☐ kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;

598 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- ☐ sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu
- ☐ cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
- ☐ dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- ☐ bazar mexanizminin ayrı- ayrı elementlərini
- ☒ bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri

599 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- ☐ milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri
- ☐ ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- ☒ ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- ☐ dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
- ☐ dünya birliyində iqtisadi münasibətləri

600 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- ☐ qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları.
- ☒ istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- ☐ millətin sərvəti və onun mənbələri
- ☐ milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- ☐ təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı

601 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- ☐ fiziokratlar
- ☐ keynsçilik
- ☒ merkantilizm
- ☐ neoliberalizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad

602 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☐ marksizm
- ☒ neoklassik
- ☐ keynsçilik

- ☐ merkantilizm
- ☐ institusional-sosioloji

603 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- ☐ U.Jevons, K.Menger
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☒ L.Valras, V.Pareto
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ Ş.Furye. C.Sismondi

604 Siyasi iqtisad termini kimin əsərinin adından götürülmüşdür

- ☐ D.Pikardo
- ☐ F.Kene
- ☒ F. Monkretyen
- ☐ P.Buaqilder
- ☐ U.Petti

605 Ekonomiks termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- ☒ qədim Yunanıstanda
- ☐ qədim Babilistanda
- ☐ qədim misirdə
- ☐ qədim Romada
- ☐ qədim Çində

606 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- ☐ oliqopsoniya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☒ sadalananların hamısı aiddir
- ☐ oliqopoliya

607 Eyni növ əmtənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyəli bazar strukturu necə adlanır?

- ☐ Oliqopsoniya
- ☒ Polipoliya
- ☐ Monopsoniya
- ☐ İnhisar
- ☐ Oliqopoliya

608 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 1935-ci ildə Belçikada
- ☒ 1890-cı ildə ABŞ-da
- ☐ 1889-cu ildə Kanadada
- ☐ 1937-ci ildə Danimarkada
- ☐ 1914-cü ildə ABŞ-da

609 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- ☐ orta gəlirdir
- ☐ maksimum gəlirdir

- ☐ minimum gəlirdir
- ☒ son hədd gəliridir
- ☐ ümumi gəlirdir

610 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- ☒ ümumi mənfəətdir
- ☐ son hədd gəliridir
- ☐ orta gəlirdir
- ☐ orta mənfəətdir
- ☐ orta xərclərdir

611 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- ☐ ümumi mənfəətdir
- ☐ son hədd gəliridir
- ☐ orta gəlirdir
- ☒ orta mənfəətdir
- ☐ orta xərclərdir

612 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- ☒ latın sözü olub (concureqo) “toqquşma” deməkdir.
- ☐ iqtisadiyyatın inkişaf etdirmək;
- ☐ istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq;
- ☐ bazar
- ☐ satışda, alışda əlverişli şərait;

613 Rəqabət nədir?

- ☐ müəssisələr arasında bəhsləşmədir;
- ☐ istehsalçılar arasında mübarizədir;
- ☒ bazar təsərrufatı subyektləri arasında əmtəələrin istehsalı və reallaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- ☐ istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir
- ☐ istehlakçılar arasında mübarizədir;

614 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- ☐ istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;
- ☐ əlverişli satış şəraitidir
- ☐ əlverişli istehsal şəraitidir;
- ☐ hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- ☒ müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;

615 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- ☐ 5
- ☐ 3
- ☐ 2
- ☐ 6
- ☒ 4

616 İnhisarin səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- ☐ digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması
- ☐ bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı

- ☐ istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- ☒ bütün resursların tam mobilliyi
- ☐ inhisar mənfəətini mənimsəmək

617 Təbii inhisar

- ☐ istehsalın həcmi razılaşdırən müəssisələr birliyi;
- ☐ əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- ☒ nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı

618 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- ☒ əmtəələrin differensiasiyası
- ☐ çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
- ☐ çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- ☐ qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- ☐ sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı

619 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisarı hesab olunur?

- ☒ satışın 35 %-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- ☐ satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- ☐ istehsalın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- ☐ istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- ☐ satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;

620 Heç biri əmtəənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- ☐ oliqopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ duopoliya
- ☒ təkmil rəqabət

621 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxı biləcək?

- ☒ təkmil rəqabət
- ☐ oliqopoliya
- ☐ inhisar
- ☐ duopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət

622 Sahə anlayışı təxmin edir:

- ☒ bir-birini qarşılıqlı əvəz edən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- ☐ bir-birini qarşılıqlı tamamlayan məhsullar istehsal firmalar qrupunu
- ☐ eyni resursları istifadə edən firmalar qrupunu
- ☐ ümumi təşkilati prinsiplərlə xarakterizə olunan firmalar qrupu
- ☐ bir texnologiya istifadə edən firmalar qrupunu

623 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- ☐ ümumi xərclər ayrısı
- ☐ orta xərclər ayrısı
- ☒ son hədd xərcləri ayrısı
- ☐ adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- ☐ orta dəyişən xərclər ayrısı

624 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- ☐ qiymət orta xərclərə bərabər olarsa
- ☐ firmanın təkə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- ☐ əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
- ☐ orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
- ☒ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa

625 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- ☐ ümumi forma
- ☒ təbii forma
- ☐ təsadüfi forma
- ☐ adı çəkilənlərdən heç biri
- ☐ sabit forma

626 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- ☐ bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür
- ☐ firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür
- ☒ sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- ☐ bütün sadalananlar düzdür
- ☐ sahə nadir məhsul buraxır

627 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- ☐ V.Parreto, L.Valras
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☒ D.Robinson, E.Çemberlin
- ☐ M.Fridman, L.Erxard

628 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- ☒ həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət
- ☐ sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- ☐ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- ☐ heç bir tərif
- ☐ işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət

629 Bazar hökmürlüğü nədir?

- ☐ tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı
- ☐ rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- ☐ firmanın alıcılar üzərində hökmürlüğü
- ☐ tam rəqabət qabiliyyətlilik
- ☒ bazar qiymətinə təsir etmək imkanı

630 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- ☒ Lerner indeksi
- ☐ Filips əyrisi
- ☐ Lorents əyrisi
- ☐ Pareto meyarı
- ☐ son hədd əvəzləmə norması

631 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- ☐ istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması
- ☐ əmtəələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- ☐ istehsalçıların differensiasiyası
- ☒ cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- ☐ resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü

632 Təklif qanunu əks etdirir:

- ☐ hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini
- ☐ elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni
- ☐ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- ☐ tələb və təklif arasından əlaqəni
- ☒ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni

633 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:

- ☒ tələbin kəmiyyəti azalır;
- ☐ tələb azalır;
- ☐ tələb də artır
- ☐ istehsalçıların arasından rəqəbat güclənir
- ☐ tələbin kəmiyyəti artır;

634 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- ☐ istək
- ☒ tələb
- ☐ tələbat
- ☐ faydalıq
- ☐ zərurət

635 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- ☐ alıcıların sayı
- ☐ qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- ☐ istehlakçıların gəlirləri
- ☐ əhalinin strukturunun dəyişməsi
- ☒ resursların qiyməti

636 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil

- ☒ sadalanan hamısı aiddir
- ☐ təklif
- ☐ qiymət
- ☐ sadalanan heç biri aid deyil
- ☐ tələb

637 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- ☒ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.
- ☐ qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- ☐ bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- ☐ əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün deyil
- ☐ texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.

638 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- ☐ təklifin həcmi azalar.
- ☐ təklifdə azalma baş verir.
- ☐ təklifdə artım baş verir.
- ☐ qiymətlərin dəyişməsi təklif qanununda nəzərə alınmır
- ☒ təklifin həcmi artır.

639 Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- ☐ alıcıların bu əmtəəni əldə etmək arzusu
- ☐ alıcıların gəlirlirinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☐ tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- ☒ əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq ana olan tələbin həcmində dəyişməsi

640 Tələbin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

- ☐ təklifin həcmində resursların qiymətində asılılığı
- ☐ qiymətin azalması zamanı təklifin həcmində aşağı düşməsi
- ☒ qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmində nisbi dəyişməsi
- ☐ təklifə təsir edən qeyri- qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmində dəyişməsi
- ☐ qiymətin artması zamanı təklifin həcmində artması

641 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- ☐ gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmində dəyişməsi faizinə əlavə olunur.
- ☒ tələb həcmində dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- ☐ gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmində dəyişməsi faizinə vurulur:
- ☐ tələb həcmində dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- ☐ qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmində dəyişməsi faizinə bölünür

642 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- ☐ bir- birini qarşılıqlı surətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- ☐ tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- ☐ bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələb həcmində dəyişməsi
- ☒ digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələb həcmində dəyişməsi

643 əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəəyə tələbin artmasına səbəb olur, onda

- ☐ bu təsadüfi uyğunluqdur
- ☐ bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlandıdır
- ☐ bu o deməkdir ki, alıcıların gəlirləri artır

644 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- ☐ kabab və qoyun əti
- ☒ avtomobil və benzin
- ☐ qələm və flomaster
- ☐ dəftər və peçeniya
- ☐ pivə və kvas

645 Qarşılıqlı əvəz olunan nemətlərə aiddir:

- ☐ taxıl və çörək
- ☐ rəng və fırça
- ☐ paltar və ayaqqabı
- ☐ dəftərlər və piroqlar
- ☒ qələmlər və flomasterlər

646 Qiymət üzrə qeyri - elastik tələb o deməkdir ki,

- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- ☒ qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- ☐ əmtəənin qiyməti dəyişmir
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.

647 Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- ☒ qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur
- ☐ qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçimin də indikator rolunu oynayır
- ☐ qiymətlər sistemi əsas təşkiləddici qüvvə rolunu oynayır
- ☐ bütün müddəalar əks etdirir
- ☐ bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər

648 Hansı tərif A. Marşalın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- ☐ qiymət- dəyərin pul ifadəsidir
- ☐ qiymət- əmtəənin bazarda satışa daxil olduğu kəmiyyətdir
- ☒ qiymət – əmtəəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- ☐ qiymət- tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- ☐ qiymət- əmtəənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir

649 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- ☐ alıcı qiyməti
- ☐ istehsal qiyməti
- ☐ normal qiymət
- ☐ satıcı qiyməti
- ☒ tarazlı qiymət

650 Marşall konsersiyasına uyğun olaraq ani tarazlıq şəraitində qiymət asılıdır:

- ☒ tələbdən
- ☐ sahədə firmaların miqdarından
- ☐ avadanlığın istifadə intensivliyindən
- ☐ təklifdən
- ☐ tələb və təklifdən

651 əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- ☐ tələbin həcmnin azalması baş verər
- ☐ tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- ☐ tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- ☒ tələb həcmnin artması baş verər
- ☐ tələb əyrisinin mailliyi dəyişər

652 Qiymət əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir qiymətə bu tərifi verən kimdir?

- ☐ F.Kene
- ☐ A.Marşall
- ☒ K.Marks
- ☐ M.Fridmen
- ☐ A.Smit

653 əmtəə birjasının funksiyalarına aid deyildir:

- ☐ mübahisələrin tənzimlənməsi
- ☐ qiymətlərin müəyyən edilməsi
- ☐ ticarət üçün yerin verilməsi
- ☒ listing
- ☐ informasiyanın verilməsi

654 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- ☐ vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün
- ☐ azad rəqabəti təmin etmək üçün
- ☒ xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- ☐ bütün sadalananlar üçün
- ☐ müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün

655 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- ☒ iqtisadi təhsil sistemi
- ☐ sahibkarların birlikləri
- ☐ həmkarlar ittifaqları
- ☐ emmisiya sistemi
- ☐ istehlakçıların birlikləri

656 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- ☐ təklif tələbi üstələyirsə
- ☐ satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa
- ☐ bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirlərsə
- ☒ tələb təklifi üstələyirsə
- ☐ alıcılar satıcılardan çoxdursa

657 Bazar infrastrukturunun funksiyalarını aid deyil.

- ☒ istehsal sahəlin arasında resursların bölünməsi
- ☐ iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
- ☐ bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;
- ☐ sadalanan hamısı aiddir
- ☐ hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;

658 əmək birjalarının vəzifələrindən aid olmayanını göstərin

- ☐ işsizlərin ixtisasının artırılmasının və “yaxın” peşələrə yiyələnməsinin təşkili
- ☐ iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsinə
- ☐ Boş iş yerlərinin uçotu
- ☐ işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- ☒ bazar qiymətlərinin tətbiqi

659 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- ☐ sığorta sistemi
- ☐ vergi sistemi
- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☐ ticarət palatası
- ☒ auditor firmaları

660 Qiymətlərin tərəddüdlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə həyata keçirilən sövdələşmə necə adlanır?

- ☒ möhtəkir sövdələşmələr
- ☐ onkol sövdələşmələr
- ☐ real əmtəə ilə sövdələşmələr
- ☐ forvard sövdələşmələr
- ☐ mükafatlı sövdələşmələr

661 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- ☐ əmtəə və xidmətləri istehsal edərlər
- ☐ əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- ☒ istehsal amillərini verənlər , əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☐ istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edərlər

662 Firmalar əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- ☐ əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər
- ☒ əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- ☐ istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☐ istehlak xərclərini həyata keçirirlər

663 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- ☐ əmtəə axını
- ☐ pul axını
- ☐ əmtəə və xidmətlərin dövrəni
- ☒ ailə büdcəsini
- ☐ resurslar axını

664 Sadə əmtəə istehsalında əmtəə nədir?

- ☐ torpaq
- ☐ istehsal məhsulları
- ☒ istehsal məhsulları
- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ istehsal vastələri

665 Bazarın belə tipi yoxdur:

- ☐ tənzimlənən
- ☒ inkişaf etmiş
- ☐ inkişaf etməmiş
- ☐ deformasiya olunmuş
- ☐ azad

666 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- ☐ ixtisaslaşma olmur
- ☐ istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- ☒ yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir
- ☐ əmək məhsulları əmtəədir
- ☐ nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir

667 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- ☐ nəzarət edici
- ☐ tənzimləyicisi
- ☐ integrasiya etmək
- ☒ optimallaşdırıcı
- ☐ stimullaşdırıcı

668 əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- ☐ deformasiya
- ☒ bazar iqtisadiyyatıdır
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- ☐ natural təsərrüfat
- ☐ inkişafı etmiş əmtəə istehsalıdır

669 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- ☐ əmtəə mübadiləsinin forması
- ☐ əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- ☐ alıcılar və satıcıların məcmusu
- ☒ iqtisadiyyatının təşkilinin və fəaliyyətinin fəaliyyətinin ictimai forması
- ☐ ticarət yeri

670 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- ☒ natural təsərrüfatın üstnolma
- ☐ ixtisaslaşma
- ☐ əmək bölgüsü
- ☐ istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- ☐ istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi

671 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- ☐ xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
- ☒ yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması
- ☐ ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- ☐ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- ☐ əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması

672 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- ☐ kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı
- ☐ resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə
- ☐ çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
- ☒ azad rəqabətin olması
- ☐ tələb və təklifin balansızlığı

673 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- ☒ kapital üzərində mülkiyyətin formasından
- ☐ kapital qoyuluşu sahəsindən
- ☐ kəmiyyətindən
- ☐ rəqabətin növündən
- ☐ buraxılan məhsulun çeşidindən

674 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- ☐ pul gəlirləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ xərclər
- ☐ resurslar
- ☒ istehlak xərcləri

675 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- ☐ pul gəlirləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☒ xərclər
- ☐ resurslar
- ☐ istehlak xərcləri

676 əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- ☐ pul gəlirləri
- ☒ satışdan gəlirlər
- ☐ xərclər
- ☐ resurslar
- ☐ istehlak xərcləri

677 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- ☒ pul gəlirləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ xərclər
- ☐ resurslar
- ☐ istehlak xərcləri

678 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ☐ reklama az xərclərin çəkilməsi
- ☐ uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- ☒ qeyri-sabitlik
- ☐ bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir

- ☐ idarəetməyə az xərclərin olması

679 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ kütləvi istehsal məsrəfləri
☒ yüksək idarəetmə məsrəfləri
☐ sabitlik
☐ bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
☐ ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər

680 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- ☐ marketinq
☐ kommersiya
☐ biznes
☐ menecment
☒ sahibkarlıq

681 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- ☒ marketinqdir
☐ kommersiyadır
☐ biznesdir
☐ menecmentdir
☐ sahibkarlıqdır

682 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- ☐ sahibkarlıq
☐ biznes
☒ menecment
☐ marketinq
☐ kommersiya

683 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- ☒ əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi
☐ rəqabət mühitinin təmin olunması
☐ işsizliyin azaldılması
☐ ekoloji problemlərin həlli
☐ iqtisadi artımın təmin olunması

684 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ☐ xidmətlər istehsalına
☐ istehsalçıların təcrid olunmasına
☒ torpaq mülkiyyətinə
☐ ixtisaslaşmaya
☐ əmək bölgüsünə

685 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- ☐ istehsal və qeyri-istehsal
☒ natural-əşya və əmtəə

- ☐ sadə və geniş
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ maddi və qeri-maddi

686 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- ☐ ictimai təkrar istehsal
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ ticarət
- ☐ əmtəə təsərrüfatı
- ☒ əmtəə tədavülü

687 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövranı modelinə daxil edilmişdir?

- ☒ resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- ☐ valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- ☐ iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- ☐ informasiya bazarı və istehlak bazarı
- ☐ pul bazarı və resurslar bazarı

688 Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- ☐ bütün sadalananlar subyekti deyil
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☐ dövlət
- ☒ bütün sadalananlar subyektdir
- ☐ firmalar

689 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- ☐ bank
- ☐ firma
- ☒ ev təsərrüfatı
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ dövlət

690 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- ☐ bank
- ☒ firma
- ☐ ev təsərrüfatı
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ dövlət

691 Bazar:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- ☐ alqı-satqı əməliyyatlarının məcmu
- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər

692 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- ☐ əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.
- ☒ əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- ☐ əmtəə istehsalı əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur.
- ☐ əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsası
- ☐ əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.

693 Aşağıdakı baxışlardan natural təsərrüfatı düzgün səjiyyələndirməyəni göstərin.

- ☐ istehsal qapalı xarakter daşıyır.
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur.
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir.
- ☐ ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir.
- ☒ natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır;

694 əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- ☐ ictimai əmək bölgüsü
- ☐ sadalanan heç biri
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı

695 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- ☐ planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı
- ☐ natural, kapitalist təsərrüfatı
- ☒ natural, əmtəə (bazar)
- ☐ əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- ☐ planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı

696 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- ☐ planlı təsərrüfat
- ☐ əmtəə təsərrüfatı
- ☒ natural təsərrüfat
- ☐ sadalanların heç biri
- ☐ kapitalist təsərrüfatı

697 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- ☐ tələb və təklifdir
- ☐ natural istehsalıdır
- ☒ əmtəə istehsalıdır
- ☐ bütün sadalananlardır
- ☐ rəqabətdir

698 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- ☐ ilkin kapital yığımları
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi
- ☐ istehsalçıların təcrid olunması
- ☐ iqtisadi mənafeələr
- ☒ istehsalçıların ixtisalaşması

699 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- ☐ sənaye kapitalı
- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ əsas kapital
- ☐ borc kapitalı
- ☒ ticarət kapitalı

700 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- ☐ əmtəələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
- ☒ əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsini təmin etmək
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyaların çatdırılması
- ☐ xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi